

UNIVERZA V LJUBLJANI
BIOTEHNIŠKA FAKULTETA
ODDELEK ZA ZOOTEHNIKO

Eva BIRSA

**USPOSABLJANJE IN IZBIRA USTREZNEGA
KONJA ZA DELO V POLICIJI**

DIPLOMSKO DELO

Univerzitetni študij

Ljubljana, 2010

UNIVERZA V LJUBLJANI
BIOTEHNIŠKA FAKULTETA
ODDELEK ZA ZOOTEHNIKO

Eva BIRSA

**USPOSABLJANJE IN IZBIRA USTREZNEGA KONJA ZA DELO V
POLICIJI**

DIPLOMSKO DELO
Univerzitetni študij

**TRAINING AND CHOOSING APPROPRIATE HORSE FOR POLICE
WORK**

GRADUATION THESIS
University studies

Ljubljana, 2010

S tem diplomskim delom končujem študij kmetijstva – zootehniko. Opravljeno je bilo na Katedri za govedorejo, konjerejo, rejo drobnice, perutninarstvo, akvakulturo, etologijo in sonaravno kmetijstvo Oddelka za zootehniko Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani v sodelovanju s Postajo konjeniške policije Ljubljana.

Komisija za dodiplomski študij Oddelka za zootehniko je za mentorja diplomskega dela imenovala prof. dr. Ivana Štuhca ter za četrtega člana komisije g. Adila Huselja.

Recenzent: prof. dr. Peter DOVČ

Komisija za oceno in zagovor:

Predsednica: prof. dr. Antonija HOLCMAN
Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za zootehniko

Član: prof. dr. Ivan ŠTUHEC
Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za zootehniko

Član: prof. dr. Peter DOVČ
Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za zootehniko

Član: Adil HUSELJA, uni. dipl. sociolog
MNZ, Postaja konjeniške policije Ljubljana

Datum zagovora: 22.7.2010

Delo je rezultat lastnega raziskovalnega dela. Podpisana se strinjam z objavo svoje diplomske naloge v polnem tekstu na spletni strani Digitalne knjižnice Biotehniške fakultete. Izjavljam, da je naloga, ki sem jo oddala v elektronski obliki, popolnoma enaka tiskani verziji.

Eva Birsa

KLJUČNA DOKUMENTACIJSKA INFORMACIJA

ŠD	Dn
DK	UDK 636.1:591.5(043.2)=163.6
KG	konji/pasme/policija/policisti konjeniki/usposabljanje/obnašanje živali/etologija/ ankete/Slovenija
KK	AGRIS L01/5120
AV	BIRSA, Eva
SA	ŠTUHEC, Ivan (mentor)
KZ	SI-1230 Domžale, Groblje 3
ZA	Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za zootehniko
LI	2010
IN	USPOSABLJANJE IN IZBIRA USTREZNEGA KONJA ZA DELO V POLICIJI
TD	Diplomsko delo (univerzitetni študij)
OP	XIII, 75 str., 2 pregl., 61 sl., 2 pril., 22 vir.
IJ	sl.
JI	sl/en
AI	V Gotenici smo opazovali in proučevali potek usposabljanja konj za delo v policiji. S pomočjo ankete smo poskušali ugotoviti katera pasma in karakter konja sta najprimernejša za delo v policiji. Ugotovili smo, da pasma pravzaprav ni pomembna, pomembne so lastnosti konja. Konj mora biti v boksu pri čiščenju, sedlanju in uzdanju miren. Ne sme kazati znakov agresivnosti. Na ukaz jahača mora stati pri miru oziroma, ko je potrebno, stopati proti množici. Popolnoma mora zaupati jahaču, brez pomislekov mora stopati čez različne ovire. Ne sme se prestrašiti ob različni zvokih, kot so razna pirotehnična sredstva, streli in drugo. Iz tega sledi, da najti ustreznega konja za delo v policiji ni lahko. Predlagamo, da bi namesto 2-dnevnega izpita delovnih sposobnosti toplokrvnih konj (kobil) ponovno uvedli 21-dnevni preizkus, v katerega bi vključili nekatere zahteve s strani policije. Policija bi imela stalno vpogled v rezultate in bi lažje našla ustrezne konje za delo v policiji.

KEY WORDS DOCUMENTATION

DN Dn

DC UDC 636.1:591.5(043.2)=163.6

CX horses/breeds/police/training/animal behaviour/ethology/questionnaires/Slovenia

CC AGRIS L01/5120

AU BIRSA, Eva

AA ŠTUHEC, Ivan (supervisor)

PP SI-1230 Domžale, Groblje 3

PB University of Ljubljana, Biotechnical Faculty, Department of Animal Science

PY 2010

TI TRAINING AND CHOOSING APPROPRIATE HORSES FOR POLICE WORK

DT Graduation Thesis (University studies)

NO XIII, 75 p., 2 tab., 61 fig., 2 ann., 22 ref.

LA sl

AL sl/en

AB We were observing and studying the course of police horse training in Gotenica. At the end of the course we handed over the questionnaires to the collaborating policemen. The aim of the questionnaire was to find out which breed and temper of the horse is most appropriate for the police horse. We found out that the breed itself is not as important as the nature of the horse is. The horse has to be calm during saddling, putting on the bridle or cleaning its stable. It must not show any signs of aggressiveness. When ordered by the horseman, it has to stand still or move forward, when required. It has to trust the horseman completely and move over different obstacles without hesitation. It must not get frightened of various sounds such as fireworks, gunshots etc. Therefore we can assume that finding the right horse for working in the police is not an easy task. We suggest that instead of the existing 2-day examination of working abilities for warm-blooded horses (mares) in Slovenia, a 21-day test should be introduced again. That test could also include some of the requirements of the police. Thus, the police would have an insight into the test results and could find an appropriate horse more easily.

KAZALO VSEBINE

	str.
Ključna dokumentacijska informacija (KDI)	III
Key words documentation (KWD)	IV
Kazalo vsebine	V
Kazalo preglednic	VIII
Kazalo slik	IX
Kazalo prilog	XII
Okrajšave in simboli	XIII
1 UVOD	1
2 PREGLED OBJAV	2
2.1 ZGODOVINA POLICIJSKIH KONJ V AMERIKI	2
2.2 ZGODOVINA UPORABE SLUŽBENIH KONJ V SLOVENSKI POLICIJI	3
2.3 KLASIFIKACIJA KONJ	4
2.3.1 Polnokrvni konj	4
2.3.2 Toplokrvni konj	4
2.3.3 Hladnokrvni konj	4
2.4 UVOZ KONJ V SLOVENIJO	5
2.5 PASME KONJ, KI SO V SLOVENSKI POLICIJI	5
2.5.1 Angloarabec	5
2.5.2 Češka toplokrvna pasma	6
2.5.3 Hanoveranec	6
2.5.4 Latvijski in litovski toplokrvni konj	6

2.5.5	Lipicanec	7
2.5.6	Ruski budjonny	7
2.5.7	Slovenska toplokrvna pasma	8
2.5.8	Slovaška toplokrvna pasma	8
2.5.9	Vestfalec	9
2.5.10	Renski toplokrvni konj	9
2.6	PASME KONJ, PRIMERNE ZA DELO V POLICIJI	10
2.7	PRAVILA O NAKUPU IN RAZPOLAGANJU S SLUŽBENIMI ŽIVALMI V POLICIJI	11
2.7.1	Osnovne lastnosti konja	11
2.7.2	Ponudba za nakup konja	11
2.7.3	Preizkus konja	11
2.7.4	Veterinarski pregled	13
2.7.5	Preizkušanje konja	14
2.7.5.1	Vedenje konja v hlevu	15
2.7.5.2	Prevoz konja	16
2.7.5.3	Delo v paru	17
2.7.5.4	Delovni preizkus konja na jahališču	17
2.7.5.5	Delovni preizkus konja na poligonu	20
2.8	OPREMA SLUŽBENEGA KONJA	21
2.9	USPOSABLJANJE POLICISTOV KONJENIKOV	22
2.10	NALOGE POLICISTOV KONJENIKOV	23
2.11	UČINKOVITOST POLICISTOV KONJENIKOV	24
3	MATERIAL IN METODE	26
3.1	MATERIAL	26

3.1.1	Prvi dan opazovanj	26
3.1.2	Drugi dan opazovanj	31
3.2	METODE	32
4	REZULTATI	33
4.1	ANALIZA ANKETE	33
4.2	ANALIZA PO PasmaH	67
5	RAZPRAVA IN SKLEPI	69
5.1	RAZPRAVA	69
5.2	SKLEPI	71
6	POVZETEK	72
7	VIRI	73
	ZAHVALA	
	PRILOGE	

KAZALO PREGLEDNIC

	str.
Preglednica 1: Pasma konj primerne za delo v policiji glede na višino vihra in barvo	10
Preglednica 2: Ocene policijskih konj po pasmah	67

KAZALO SLIK

	str.
Slika 1: Ogrevanje policijskih konj v maneži (Foto E. Birsa)	26
Slika 2: Začetek prehoda čez oviro - tehtnico (Foto E. Birsa)	27
Slika 3: Konec prehoda čez oviro t.i. tehtnico (Foto E. Birsa)	27
Slika 4: Prikaz pohoda proti množici (Foto E. Birsa)	28
Slika 5: Ravna linija pred množico (Foto E. Birsa)	29
Slika 6: Potek obračanja policistov konjenikov z notranje strani (Foto E. Birsa)	29
Slika 7: Obrat policistov konjenikov z notranje strani (Foto E. Birsa)	30
Slika 8: Kas v parih (Foto E. Birsa)	30
Slika 9: Glasovni učinki – strel s pištolo (Foto E. Birsa)	31
Slika 10: Preskok čez pokrito oviro (Foto E. Birsa)	32
Slika 11: Delež posameznih pasem konj v slovenski policiji	33
Slika 12: Delež konj v policiji glede na to od kod izvirajo	34
Slika 13: Starost policijskih konj	34
Slika 14: Pomembnost barve konja za delo v policiji	35
Slika 15: Najbolj primerna barva za delo v policiji	35
Slika 16: Katero vrsto nastilja uporabljajo v boksih za policijske konje	36
Slika 17: Obnašanje policijskih konj v boksu	36
Slika 18: Obnašanje policijskih konj pri čiščenju vseh delov telesa in kopit	37
Slika 19: Obnašanje policijskih konj pri sedlanju in uzdanju	38
Slika 20: Obnašanje policijskih konj pri kovanju	38
Slika 21: Odnos do drugega konja	39

Slika 22: Pojavljanje kolike pri policijskih konjih	40
Slika 23: Brušenje zob pri policijskih konjih	40
Slika 24: Pojav zatekanja nog pri policijskih konjih	41
Slika 25: Količina sena, s katero policist konjenik krmi policijskega konja	42
Slika 26: Uporabljena krmila za prehrano policijskih konj	43
Slika 27: Uporaba mineralno-vitaminskih dodatkov	44
Slika 28: Uporaba dodatkov za izboljšanje metabolizma v krmi konj	45
Slika 29: Oprema policijskega konja	45
Slika 30: Uporaba brzde pri policijskih konjih	46
Slika 31: Uporaba obuvala za delo s policijskimi konji	47
Slika 32: Jahljivost	48
Slika 33: Korak	49
Slika 34: Kas	50
Slika 35: Galop	50
Slika 36: Velika prilagodljivost pri skakanju	51
Slika 37: Reakcija na dotik ali napako	52
Slika 38: Ukrivljenost vratu iz vihra	52
Slika 39: Ukrivljenost hrbta prilagojena krivulji skoka	53
Slika 40: Hitrost tehnike nog pri skakanju policijskih konj	54
Slika 41: Višina skoka policijskih konj	54
Slika 42: Tehnika nog pri skakanju policijskih konj	55
Slika 43: Ravne zadnje noge med skokom čez oviro	55
Slika 44: Odprtost zadnjih nog	56
Slika 45: Harmoničen skok pri policijskih konjih	56

Slika 46: Močan in energičen odziv pri skakanju policijskih konj	57
Slika 47: Dovolj razdalje do ovire	57
Slika 48: Reagiranje policista konjenika v primeru, da se policijski konj prestraši	58
Slika 49: Najpogostejše poškodbe pri policijskih konjih	59
Slika 50: Vsakodnevna uporaba policijskega konja	59
Slika 51: Dnevna uporaba policijskega konja	60
Slika 52: Delovni čas policista konjenika s policijskim konjem	60
Slika 53: Delež policistov konjenikov glede na uporabo istega policijskega konja	61
Slika 54: Delež ljudi, po mnenju policistov konjenikov, ki se bojijo policistov na konjih	61
Slika 55: Potek uvajanja novega konja v skupino policijskih konj	62
Slika 56: Potek vzpostavitve zaupanja med policistom in konjem	62
Slika 57: Čas, ki je potreben za vzpostavitev dobrega odnosa med konjem in jahačem	63
Slika 58: Delež odgovorov policistov konjenikov glede na povzročeno oz ne povzročeno škodo	64
Slika 59: Delež odgovorov policistov konjenikov glede oskrbe konja (kopanje) po opravljeni službeni dolžnosti	64
Slika 60: Ali so policijski konji pokriti s posebnim pokrivalom po opravljeni službeni dolžnosti?	65
Slika 61: Delež odgovorov policistov konjenikov glede na to katera pasma se jim zdi najprimernejša	66

KAZALO PRILOG

Priloga A: Anketni vprašalnik

Priloga B: Vprašalnik z točkovanjem odgovorov na vprašanja

OKRAJŠAVE IN SIMBOLI

STK	slovenski toplokrvni konj
KNPSPK	Komisija za nakup in prodajo službenih psov in konj
ZRSTK	Združenje rejcev slovenskih toplokrvnih konj
RSS	Republiška selekcijska služba
RSSK	Republiška strokovna služba v konjereji
WESTF	vestfalec
CTK	češki toplokrvni konj
SVK	slovaški toplokrvni konj
LTK	latvijski toplokrvni konj
BUDJ	pasma ruski budjonny
LI	lipicanec
RTK	renski toplokrvni konj

1 UVOD

Število konj v zadnjem času močno narašča, njihova tržna vrednost pa pada. Zato bi lahko ljudje začeli razmišljati, da konj ni uporaben samo za meso, delo v kmetijstvu in šport, ampak ga lahko koristno uporabljamo tudi v druge namene. Mislimo predvsem na konje za delo v policiji in vojski ter posebne konje za izvajanje hipoterapije.

Če bi se ljudje specializirali za vzrejo uporabnih konj, katerim bi vrednost z njihovo uporabnostjo rasla, bi bila to tržna niša, zanimiva tako za specializirane vzreditelje športnih konj kot tudi dodatna dejavnost na živinorejskih kmetijah. V Sloveniji izvajajo Preizkus delovne sposobnosti toplokrvnih kobil, kot pogoj za vpis v glavno rodovniško knjigo. Vanjo so vpisane le najboljše kobile. S preizkusom dobijo vsestranske ocene, na osnovi katere odločajo o prihodnosti kobil. Test plemenskih kobil bi lahko dopolnili z novimi ocenami, parametri in omogočali boljši vpogled v temperament in značaj kobil. Ker so nekatere lastnosti kobil boljše, druge slabše, se le-te da ustrezno izboljšati s pripustom izbranega licenciranega žrebca, za katerega pa je potrebno vedeti, kaj prenaša na potomstvo. Pri tem ne mislim samo na anatomsko zgradbo in klasične lastnosti, ampak tudi druge vrednosti, ki so pomembne za delo v policiji, vojski ali terapevtskih skupinah.

S stališča policije bi bilo zanimivo, da bi testu delovnih sposobnosti kobil dodali še nekatere kriterije, zanimive za policijo. Tako bi imela policija stalno vpogled v rezultate in bi lažje nabavljala konje za delo v policiji. Namen diplomske naloge je najti primeren način za testiranje konj za delo v policiji. Ko bi se takšen sistem vzpostavil, bi policija lažje pridobila konje za delo v policiji.

2 PREGLED OBJAV

2.1 ZGODOVINA POLICIJSKIH KONJ V AMERIKI

Policijske konje uporabljajo v ZDA že več sto let, še preden so začeli uporabljati avtomobile (Apte, 2007). V sredini 18.st. so šerifi na ameriškem zahodu premagovali velike razdalje med mesti in kmetijami. Mesta so prerasla v velika mesta, kjer se je povečala tudi populacija ljudi. Tam so potrebovali več kot samo enega policista na konju za ohranjanje miru, zato so oblikovali policijske enote na konjih.

Leta 1871 so v New Yorku prvič v Združenih državah Amerike ustanovili konjeniško policijo (Apte, 2007). Newyorški policijski konjeniki so bili zelo uspešni pri zatiranju kriminala. Druga mesta so posnemala New York in dve leti kasneje je tudi San Francisco ustanovil policijsko konjeniško enoto. Kmalu je skoraj vsako veliko mesto v ZDA imelo policijsko konjenico. Kakšnih 60 let kasneje pa so se začele stvari spreminjati. Leta 1930 so v policiji prešli na uporabo avtomobilov. Nekatera mesta so zmanjšala število policistov na konjih, drugi pa so v celoti ukinili enote konjeniške policije.

V policiji so uporabljali vse tipe in pasme konj. Medtem ko so v Evropi prevladovali toplokrvni in hladnokrvni konji, so v Ameriki uporabljali konje prilagojene okolju, v katerem so živeli (Apte, 2007). Morali so biti sposobni premagovati velike razdalje in prenašati ekstremne vremenske razmere (quarter horse, pinto, tennessee walking horses in palomino).

Policijsko delo zahteva dobrega in ubogljivega konja. Razposajen, bojazljiv ali trmast konj, ki ne sledi ukazom, ne bo delal dobro (Apte, 2007). Zelo pomembni sta tudi velikost in moč. Konji morajo biti močni, da lahko patrolirajo ves dan. Poleg tega ni zanemarljiv psihološki moment, ki se pojavi ob uporabi konja.

V ZDA vzgajajo konje za delo v policiji na posebnih rančih (Apte, 2007). Na rančih konji začnejo svoje policijsko usposabljanje. Pri tem so zelo previdni glede živali, ki jih izberejo za treniranje. Predvsem izbirajo tiste konje, ki imajo zelene lastnosti in so primerni za nadaljnje delo. Prav tako se prepričajo, da so živali urne, močne in zdrave. Na 100 konjev izberejo za delo v policiji v povprečju dva. Ko je konj izbran za delo v policiji, se njegovo posebno usposabljanje začne. Naučiti se mora ostati miren v množici. Varno se mora

počutiti v hrupnih ulicah, obkrožen z avtomobili. Na vsakem ranču uporabljajo različne metode usposabljanja. Konj mora na primer hoditi skozi viseče plastične trakove, skozi katere ne more videti. Naučiti se mora zaupati jahaču. To zaupanje bo pomembno tako za policistovo kot tudi konjevo varnost, še posebno, če bodo morali delovati v izgrelih. V večini enot policist konjenik opravlja delo z istim konjem vsak dan. Med tem skupnim časom oblikujeta dober odnos, ki temelji na zaupanju in naklonjenosti. Samo takšna osnovna celica policijske enote je garancija za uspeh.

2.2 ZGODOVINA UPORABE SLUŽBENIH KONJ V SLOVENSKI POLICIJI

Slovenska policija je začela uporabljati policijske konje že leta 1920, po drugi svetovni vojni pa je bil iz partizanskih enot ustanovljen močan konjeniški eskadron, a sta ga tehnološki razvoj in uvajanje motornih vozil popolnoma izrinila iz uporabe (Huselja, 2009). Leta 1974 je bila ustanovljena Postaja konjeniške policije Ljubljana, kar velja za začetek današnje policijske konjenice. Začetek je bil skromen in težak; imeli so komaj šest konj, primanjkovalo pa jim je tudi opreme za delo. Stanje je delno izboljšala izgradnja novih hlevov v Stožicah leta 1981, leta 1991 pa so se policisti konjeniki preselili v nove prostore in se organizacijsko priključili Policijski upravi Ljubljana, v sklopu katere delujejo še danes. Službene konje imajo tudi v PU Maribor, kjer je bil razvoj drugačen kot v Ljubljani. Leta 1985 so začeli patroljirati po Mariboru z izposojenimi konji, nekaj let pozneje pa so kupili prve službene konje. Šele leta 1999 so bili policisti konjeniki sistematizirani na Policijski postaji vodnikov službenih psov Maribor, v sklopu katere delujejo še danes.

Tako kot policija je tudi policijska konjenica organizirana na treh ravneh: državni, regijski in lokalni (Huselja, 2009). Službene konje imajo le na dveh policijskih upravah: na Postaji konjeniške policije Ljubljana, kjer je poleg vodstvenega kadra (komandir, pomočnica komandirja, inštruktor) zaposlenih še 17 policistov konjenikov in na mariborski PU, kjer šest policistov konjenikov dela na Policijski postaji vodnikov službenih psov in policistov konjenikov.

V slovenski policiji je 20 službenih konj različnih pasem: na ljubljanski postaji konjeniške policije 14, na Policijski postaji vodnikov službenih psov in policistov konjenikov Maribor pa šest (Huselja, 2009). Največ službenih konjev je slovenske toplokrvne pasme in sicer

sedem, dva sta lipicanca, dva konja češke toplokrvne pasme, dva vestfalca ter po en konj litvanske, latvijske in slovaške toplokrvne pasme, hanoveranec, renski toplokrvni konj, budjonny in anglo-arabec. Pasemska raznolikost je predvsem posledica raznolike ponudbe konj v preteklosti. Njihova povprečna starost je nekaj več kot deset let, v povprečju pa so v službi policije dobrih pet let.

2.3 KLASIFIKACIJA KONJ

2.3.1 Polnokrvni konj

Polnokrvni so konji, pri katerih sta oče in mati potomca priznanih polnokrvnih konj (Werner, 1993). Gre za razmeroma majhno število konj, saj obstajata le dve pasmi polnokrvnih konj: arabski in angleški polnokrvni konj. Znotraj arabskega konja poznamo več linij. Gre za legendo, ki pripoveduje, da je Mohamed čredo kobil pustil dolge dneve trpeti žejo, preden jim je odprl ogrado. V dolgem galopu so živali zdrvele proti napajališču, tedaj pa jih je Mohamed z zvokom trobente pozval v boj. Vse kobile razen petih, so kljub signalu začele piti. Kobile z imenom Hadbah, Saglawi, Kuhejlan, Hamdani in Abbajah, so se ob signalu ustavile in se vrstile k Mohamedu, ne da bi pile. Zato so postale začetnice rodov arabskih polnokrvnih konj.

2.3.2 Toplokrvni konj

Med toplokrvne uvrščamo konje, ki imajo v svoji krvi večji ali manjši delež polnokrvnosti (Werner, 1993). Konje pri katerih je ta delež zelo velik (75 % in več), označujemo kot polkrvne konje z velikim deležem polnokrvnosti. Izraz toplokrvni konj nima nobene zveze s telesno temperaturo, temveč je verjetno nastal za označitev temperamenta konj, ki so živahnejši od hladnokrvnih konj.

2.3.3 Hladnokrvni konj

Hladnokrvni konji so težki, kompaktno grajeni konji, katerih temperament je precej miren in preudaren, zato so verjetno tudi dobili to ime (Werner, 1993). Hladnokrvne konje so nekdanj uporabljali za kmetijska in gozdarska opravila ter transport, vse pomembnejša pa postaja prireja mesa. Konja vedno manj uporabljamo pri delu, vse bolj pa postaja nenadomestljiv človekov prijatelj pri rekreaciji in športu (Trapečar, 1999).

2.4 UVOZ KONJ V SLOVENIJO

V Slovenijo smo v zadnjem desetletju uvozili veliko kobil toplokrvnih pasem (Hoefflerle, 2010a). Uvoz teh konj je bil nekontroliran in nenačrten. Uvažali so najprej cenene konje iz vzhoda s sumljivim poreklom. Le malo je bilo konj z rodovniki, ki bi bili primerni za vzrejo. Izjema je bil namenski uvoz konj pasme hanoveranec, ki so bili na začetku nastanjeni na Krumperku. Mnoge kobile so po končani športni karieri začeli pripuščati pod uvožene plemenske žrebce nemških toplokrvnih pasem (predvsem hanoveranske in holštajnske) ter angleške polnokrvne žrebce. Šele z nastankom pasme slovenski toplokrvni konj (STK) se je počasi pričel vzpostavljati red na tem področju. Velik korak je predstavljalo tudi evidentiranje vseh konj v Sloveniji ter njihova razvrstitev v rodovne knjige.

Največji kakovostni korak pri vzreji konj je pomenila uvedba testa toplokrvnih kobil (Hoefflerle, 2010b). Žal so test iz prvotno zamišljene oblike zelo prilagodili slovenskim razmeram (v negativnem smislu). Test je organiziran po vzoru testa, ki ga izvajajo v nemški državni kobilarni Marbach v deželi Baden Württemberg. Idejni pobudnik je bil g. Uroš Birsa in ZRSTK. Prvi test so opravili na posestvu Prestranek. Potomci testiranih kobil dobijo žig in so vpisani v rodovno knjigo slovenski toplokrvni konj. Torej je to pasma, ki šele nastaja. Zrejajo jih kot športne konje za rekreativno in terensko jahanje, preskakovanje ovir, dresuro in druge športne discipline, pa tudi vleko kočij.

2.5 PASME KONJ, KI SO V SLOVENSKI POLICIJI

2.5.1 Angloarabec

Francoski anglo-arabec je mešanica angleškega in arabskega polnokravnega konja ter anglo-arabcev, pri čemer sme mati pripadati eni teh pasem, dokler se ohrani vsaj 25 % arabske krvi (Werner, 1993). Predstavlja idealno zvezo arabca s polnokravnim konjem. Njegova zgradba je zelo skladna, z dolgimi, poševnimi pleči, korektnimi okončinami, močnimi skočnimi sklepi in malimi kopiti. Je trden, vzdržljiv, zdrav in hiter kot arabec. Dober je v galopu in preskakovanju ovir, zato je idealen večnamenski konj. Zastopane so vse osnovne barve dlake, tudi z znamenji. Visok je med 156 in 168 cm.

2.5.2 Češka toplokrvna pasma

Češka toplokrvna pasma je pasma krepkih in močnih konj s trdnimi kostmi (Czech ..., 2009). Konji imajo močan vrat, elegantno telo, širok in dolg hrbet ter dobra kopita, čeprav so ta včasih ploska. Griva in rep sta zelo gosta. Konji češke toplokrvne pasme živijo relativno dolgo, so precej nezahtevni in nepopustljivi. So zelo voljni in učljivi ter imajo dober značaj. Večinoma so črni, rjavi, rdečkasto rjavi ali temno rdečkasto rjavi.

2.5.3 Hanoveranec

Hanoveranec je danes najpomembnejša in najslavnejša pasma na nemških tleh (Werner, 1993). Vzreja, ki je sprva temeljila na holštajnskih in meklenburških žrebcih, je s sistematičnim in doslednim križanjem z angleškimi polnokrvnimi konji in trakenskimi žrebci priznana ne le v Nemčiji, temveč tudi povsod po svetu. Hanoveranec je vsestranski in ga uporabljajo v vseh jahalnih zvrsteh in celo pri delu v kmetijstvu. S svojo močno, skladno telesno zgradbo je sodoben, eleganten tip jahalnega konja, po katerem je danes veliko povpraševanje. Lepo proporcionalna, izrazita glava prehaja v dolg, dobro nasajen in nošen vrat. Viher je izrazit, hrbet raven in ne predolg. Mišičast križ z lepo nošenim repom zaokroža zgornjo linijo. Okončine so vitke, jasne, suhe, z izrazitimi sklepi. Za hanoveranca je značilna odlična mehanika hoda, dobri živci in sposobnost za preskakovanje ovir, kot tudi izjemne dresurne zasnove. Dober karakter, inteligenca in senzibilnost, kot tudi velika delavnost, so osnova za njegove dosežke. Pojavlja se v vseh osnovnih barvah dlake (vranec, lisjak, svetli in temni rjavci, ...) in je visok med 165 in 175 cm.

2.5.4 Latvijski in litovski toplokrvni konj

Obe pasmi sta se razvili iz primitivnih latvijskih gozdnih konj z vkrižanjem velikega deleža krvi oldenburžana (Werner, 1993). To so močni, mišičasti konji, z veliko glavo, visoko nasajenim, masivnim vratom, poševnimi pleči, izrazitim vihom, širokimi prsmi, ravnim, krepkim hrbtom, močnimi, nekoliko koščenimi nogami ter gosto grivo in repom. Obe pasmi sta primerni za jahalne konje – pogosto z dobrimi zasnovami za preskakovanje ovir – uporabljajo pa jih tudi kot vprežne konje v poljedelstvu in prevozništvu. Žrebci so visoki približno 162 cm, kobile so približno 4 cm nižje. Prevladujejo lisjaki ter svetli in temni rjavci.

2.5.5 Lipicanec

Lipicanec je slovenska avtohtona pasma, ki se je v času od ustanovitve Kobilarne Lipica leta 1580, izoblikovala v Kobilarni Lipica in se je razvijala na temeljih vsestranskega preizkušanja v Španski dvorni jahalni šoli na Dunaju, v zadnjem stoletju pa tudi v posameznih državnih kobilarnah tradicionalnih rejskih dežel – Hrvaške, Italije, Madžarske, Romunije in Slovaške (Rejski ..., 2010). Pasma je razširjena po vsej državi in v 18 državah Evrope, Amerike, Afrike in Avstrije. Rejski cilj je skladen, eleganten, plemenit konj srednjega okvira, v klasičnem tipu, pravilnih in izdatnih hodov, ki je primeren za izvajanje klasičnih dresurnih elementov in tudi za vse oblike konjeniškega udejstvovanja pod sedlom in v vpregi.

Osnovne značilnosti lipicanca so: žrebci velikosti 155 do 158 cm, izjemoma 160 cm, kobile velikosti od 153 do 158 cm (Rejski ..., 2010). Večinoma so odrasli lipicanci bele barve, najdemo jih pa tudi v vranje sivi, rjavo sivi, vranji ter temnejših odtenkih rjave barve. Čim manj mora biti depigmentiranih mest. Glava je srednje velika, plemenita, suha, zmerno konveksnega profila. Oči so velike, temne, živahnega pogleda. Ušesa so srednje velika in elegantna. Velike nozdrvi. Vrat je srednje dolg, visoko nasajen, usločen in dobro omišičen. Telo je dolgo, široko in globoko. Viher je zmerno izražen, dobro formiran. Prsi so široke in globoke, rebra dobro obokana. Pleče je srednje dolgo in dovolj položno. Hrbet je srednje dolg, prožen, s krajšimi, širokimi in dobro omišičenimi ledji. Križ je širok, dolg, raven in dobro omišičen. Noge so korektne, čvrste a suhe gradnje z dobro formiranimi sklepi. Biclji so srednje dolgi. Kopita so srednje velika in pravilno oblikovana. Hodi so visoki, energični, enakomerni, prožni, lahkotni in zelo izdatni. Lipicanec je konj živahnega temperamenta a dobrohotnega karakterja, ki ga odlikuje učljivost, delavoljnost in kooperativnost. Za pasmo je značilna dobra plodnost, pozna zrelost, čvrsta konstitucija, dolgoživost in dobro izkoriščanje krme.

2.5.6 Ruski budjonny

Budjonny je še zelo mlada pasma, ki je nastala s križanjem donskih konj z angleškim polnokrvnim konjem (Werner, 1993). Tako se je razvil dobro proporcioniran toplokrvni konj, mirne, rahločutne narave, enormne odzivne sile in odličnih gibov, ob tem pa je vzdržljiv in trden. Ima čedno glavo z izrazitimi očmi in mišičast vrat, ki prehaja v izrazit

viher. Pleča so poševna, hrbet krepak z nekoliko spuščnim križem. Drža nog je pravilna, kopita so trda. Je odličen konj za vsestransko in lovno jahanje. Visok je okoli 160 cm. Pojavljajo se predvsem lisjaki in svetli rjavci.

2.5.7 Slovenska toplokrvna pasma

Slovenski toplokrvni konj je slovenska pasma v nastajanju, ki se oblikuje na območju Republike Slovenije v zadnjih 15 letih na osnovi populacije uvoženih toplokrvnih konj v tipu modernega športnega konja (Rus, 2005). Rejski cilj je skladen, eleganten, plemenit toplokrvni konj večjega okvira, dobrohotnega karakterja in živahnega temperamenta, pravih in izdatnih hodov, ki je primeren predvsem za preskakovanje ovir, pa tudi za dresurno jahanje in vprego.

Osnovne značilnosti slovenskega toplokrvnega konja so: žrebci velikosti 160 do 170 cm, kobile velikosti 155 do 170 cm (Rus, 2005). Najdemo jih v vseh barvah. Glava je srednje velika, plemenita, suha, velikih, živahnih oči, srednje velikih, dobro nasajenih ušes, velikih nozdrvi. Vrat je dolg, dobro nasajen, usločen in dobro omiščen. Zatilje je dobro pregibno in povezava z glavo je globoka. Telo je dolgo, široko in globoko, večjega okvirja. Viher je dobro formiran in dolg. Pleče je dolgo in položno. Hrbet je srednje dolg in dobro omiščen, prožen s krajšimi, širokimi in dobro omiščenimi ledji. Križ je širok, dolg, raven ali zmerno pobit, dobro omiščen. Fundament je korekten, čvrst a suh, z dobro izraženimi sklepi. Kopita so čvrsta in pravilno oblikovana. Gibanje je živahno, enakomerno, prožno, nekoliko kadencirano, izdatno in z zadostnim zamahom. Odlikuje ga čvrsta konstitucija, vztrajnost, dobro izkoriščanje krme, dobra plodnost, primeren je za vse zvrsti vrhunškega konjeniškega športa in za ljubiteljsko udejstvovanje na področju konjenišva.

2.5.8 Slovaška toplokrvna pasma

Slovaška toplokrvna pasma konj je podobna češki (Slovak ... , 2009). To so konji za jahanje in vprego. Glavna razlika med tema dvema pasmama je, da ima slovaška toplokrvna pasma več krvi pasem furioso, gidrana in nonius ter manj krvi pasem oldenburg ter vzhodnofrizijske pasme. Pred kratkim so pasmo izboljšali z uporabo krvi trakencev in hanoverancev. Slovaška toplokrvna pasma je relativno nova pasma konj. Pasma še ni konsolidarna, zato so konji te pasme različno veliki. Cilj vzreje slovaške toplokrvne pasme

je konsolidirati pasmo v večjem okviru. Konji slovaške toplokrvne pasme merijo v višino približno 163 cm in so navadno črni, rdečkasto rjavi, kostanjevo rjavi ali sivi.

2.5.9 Vestfalec

Pod močnim vplivom trakenca in polnokrvnega konja je nastal krepek, plemenit toplokrvni konj, ki se opira na hanoveranski rejski cilj (Werner, 1993). Na zunaj je vestfalec zelo podoben trakencu, vendar ni tako plemenit. Vestfalec je konj z dolgim in lepo nasajenim vratom, mišičastim hrbtom, lepim repom in močnimi nogami, na katerih so zelo poudarjeni sklepi in kite (Mirnik, 2007). Njegova pleča so poševno odsekana, prsi pa široke. Visok je med 165 in 175 cm. Njegov karakter je neoporečen in temperament uravnovešen (Werner, 1993). Vzrejajo ga v vseh osnovnih barvah, prevladujejo pa lisjaki. Vestfalski konji sodijo med najboljše turnirske konje. Verjetno so to celo najboljši dresurni konji (Krumpak, 1994).

2.5.10 Renski toplokrvni konj

Gre za še en relativno moderen dodatek k toplokrvnim pasmam, ki je napredoval od težkega konja do živali za mednarodna tekmovanja v zgolj petdesetih letih (The Rhineland, 2010). Izvira iz težkih vlečnih konjev ali rensko-nemških konjev, ki je bil eden najboljših nemških hladnokrvnih konjev. S povečano mehanizacijo kmetijstva je izginila potreba po teh konjih za kmečka dela in vlečna pasma ni bila več prepoznavna v svoji izvorni deželi. Vendar se je vzreja nadaljevala in rodovniška knjiga je ostala odprta. V poznih 50. in zgodnjih 60. letih 20. stoletja so začeli vzrejati toplokrvnega konja, primerne za jahanje, zaradi povečanega povpraševanja za prosti čas in tekmovanja.

Danes renski toplokrvni konji tekmujejo na najvišji ravni, še posebno v preskakovanju ovir in postajajo vedno bolj priljubljeni v Veliki Britaniji. Višina konj je približno 162 cm, toda lahko so višji. Vsaka barva je sprejemljiva, toda kostanjeva je najbolj pogosta. Imajo izrazito glavo, dobro nasajen vrat z lahkim zatiljem, dolga, poševna pleča, elastičen hrbet, dolg, mišičasti zadnji del hrbta in velik prsni koš (Pferderassen, 2010). Gibanje je energično, hitro, močno in elastično. Konje uporabljajo za šport, za prosti čas in za vse discipline.

2.6 PASME KONJ, PRIMERNE ZA DELO V POLICIJI

V preglednici 1 predstavljamo seznam pasem, ki jih policija že uporablja in tiste, ki bi bile še primerne za delo v policiji.

Preglednica 1: Pasma konj primerne za delo v policiji glede na višino vihra in barvo (Werner, 1993; Irish ..., 2010)

Pasma	Višina (cm)	Barva
Hanoveranec	165 do 175	Vse barve
Bavarski toplokrvni konj	160	Večinoma lisjaki, tudi svetli rjavci in rjavci
Hesenski toplokrvni konj	165 do 175	Vse osnovne barve dlake
Vestfalec	165 do 175	Prevladujejo lisjaki, vse osnovne barve
Trakenec	160 do 170	Vse osnovne barve dlake
Oldenburžan	160 do 170	Rjavci, temni rjavci in vranci
Holštajneg	160 do 172	Vse osnovne barve dlake
Einsiedleržan	160	Vse osnovne barve dlake
Cleveland bay	165 do 170	Svetlo do temnorjav, pogosto z zebrastimi progami na podlahtih in golenih
Švedski toplokrvni konj	160 do 167	Vse osnovne barve dlake
Kladrubec	160 do 170	
Budjonny	160	Predvsem lisjaki in svetli rjavci
Latvijski in litovski toplokrvni konj	162	Lisjaki, svetli in temni rjavci
Irski hunter	170	Vse osnovne barve

Dandanes poznamo več kot 200 različnih pasem konj. Za delo v policiji so zanimive le tiste pasme, ki merijo v vihru 170 cm in več, niso bele barve in so toplokrvnega tipa. Bela barva v policiji ni zaželena zaradi dogodka iz preteklosti, ko so ljudje v času demonstracij napadli konja pasme lipicanec, ker naj bi bil konj bele barve včasih simbol vodje. Potemtakem lahko izločimo vse hladnokrvne pasme konj, ponije in tiste, ki ne dosegajo v vihru 170 cm in so bele barve.

2.7 PRAVILA O NAKUPU IN RAZPOLAGANJU S SLUŽBENIMI ŽIVALMI V POLICIJI

Pravilnik določa postopke, ki morajo biti izvedeni pred nakupom konj za policijo. Najprej sledi zbiranje ustreznih ponudb, preizkus konja, ki je sestavljen iz predogleda in prvega preizkusa, veterinarskega pregleda konj, do 30 dnevno preizkušanje konj v konjeniški policiji in končnega preizkusa. Vsi postopki v zvezi z nakupom bodo prikazani v podpoglavjih in so povzeti iz Pravil o nakupu in razpolaganju s službenimi živalmi v policiji (2009).

2.7.1 Osnovne lastnosti konja

Konj mora biti star od 4 do 8 let. Lahko je to kastrat ali žrebec, podoben slovenskemu toplokrvnemu konju. Konj naj bi bil rjavec, vranec ali lisjak. Višina vihra merjena s palico naj bi bila najmanj 170 cm. Konj naj bi obvladoval dresuro in preskakovanje ovir stopnje "A."

Konj neprimerne videza ali z napakami v funkcionalni telesni zgradbi ni primeren za službeno uporabo. Rodovnik ni pogoj za nakup konja.

2.7.2 Ponudba za nakup konja

Ponudniki morajo konje, ki jih želijo prodati policiji, najprej pisno ponuditi v preizkus in morebitni odkup. Ponudba mora vsebovati naslednje podatke: ime in starost konja; fotokopijo identifikacijskega dokumenta, izvor in pasmo konja; spol, velikost, barvo in morebitne zunanje posebnosti konja; stopnjo izšolanosti konja; značajske lastnosti in vedenjske posebnosti konja; ime in priimek lastnika konja, njegov naslov, telefonsko in davčno številko.

2.7.3 Preizkus konja

Preizkus konja vsebuje:

- predogled in prvi preizkus,
- veterinarski pregled,
- do tridesetdnevni preizkus v policijski enoti,
- končni preizkus.

Delovna skupina za predogled, prvi preizkus in končni preizkus preveri pri konju ta merila:

- vedenje v boksu/hlevu,
- vedenje pri čiščenju,
- vedenje pri sedlanju,
- odzive na dim,
- odzive na hrup, nenadne zvoke,
- odziv na strel, pok,
- vedenje pri transportu (natovarjanje, prevoz, raztovarjanje),
- dovzetnost za učenje, popravke,
- dovzetnost za sprejemanje novih ljudi,
- vedenje v stiku z drugimi konji,
- splošen videz, vtis,
- ocena pri zajahanju in vaji »stoj«
- ocena fizične kondicije,
- ocena stopnje izšolanosti – »dresura«,
- ocena splošne izšolanosti – »preskakovanje«,
- ocena vedenja pri premagovanju naravnih ovir,
- ocena vedenja pri gibanju na terenu,
- ocena vedenja v prometu in
- stanje kopit.

Delovna skupina ocenjuje konja po odzivu in sicer s točkami od 0 do 5. Pet točk pomeni odlične lastnosti konja, vsaka točka manj pa slabše. Če konj doseže 0 točk pri katerem koli merilu ali ne doseže 75 točk pri enem preizkusu, se šteje, da ni primeren za delo v policiji in ga izločijo iz nadaljnjega preizkusa. Največje možno število točk, ki jih konj lahko doseže skladno z merili za ocenjevanje pred nakupom, je 100 točk za predogled in prvi preizkus ter 100 točk za končni preizkus. Vodja delovne skupine mora v treh dneh po opravljenem predogledu in prvem preizkusu izdelati poročilo ter ga skupaj z ocenjevalnim listom za predogled konja predložiti predsedniku komisije za nakup in prodajo službenih psov in konj (KNPSPK). KNPSPK obravnava poročilo in se odloči ali je konj primeren za nadaljnji preizkus. O tem pa pisno obvesti ponudnika in mu pojasni postopek veterinarskega pregleda, preizkusa v policijski enoti, končnega preizkusa in načina

določitve cene konja. Če se ponudnik ne strinja s pogoji, se šteje, da je odstopil od ponudbe. Če je KNPSPK sprejela sklep, da je konj primeren za nadaljnji preizkus, ga mora ponudnik peljati na veterinarski pregled. Stroške pregleda plača ponudnik, opravi pa ga veterinarska fakulteta – klinika za kopitarje.

2.7.4 Veterinarski pregled

Veterinarski pregled obsega:

- splošni zdravstveni pregled,
- pregled dihal in obtočil,
- podroben klinični pregled,
- obremenitveni test (posebej naduhe),
- po potrebi še EKG.
 - pregled gibal, posebej pa:
 - oceno ustreznosti ustroja gibal,
 - preizkus šepanja,
 - RTG podotrochloze,
 - RTG potencialno občutljivih delov gibal ob ugotovljenih morebitnih napakah (strma stoja, sabljasta stoja in drugo).

Veterinar napiše poročilo o veterinarskem pregledu na obrazcih »Dogovor o pregledu konja« in »Klinični izvid in ugotovitve« ter ju izroči lastniku oziroma ponudniku konja. Če so pri konju ugotovljeni tolikšni odmiki od normalnega zdravstvenega stanja, da veterinar oceni neprimernost za delo v policiji, konj ni sprejet v nadaljnji preizkus. Po opravljenem veterinarskem pregledu in če je veterinar ocenil, da je konj primeren za delo v policiji, ponudnik istega dne, ko je bil opravljen veterinarski pregled, pripelje konja v nadaljnji, do trideset dni trajajoči preizkus značajskih lastnosti in delovnih sposobnosti v policijsko enoto konjeniške policije, ki jo določi KNPSPK. Konja prevzame vodja policijske enote ali oseba, ki ga nadomešča in ponudniku izda o tem pisno potrdilo. Poleg konja mora ponudnik izročiti še:

- identifikacijski dokument,
- dogovor o pregledu konja, klinični izvid in ugotovitve, ki jih je zabeležil veterinar,
- kopijo zavarovalne police vsaj za čas preizkusa,

- potrdilo o izvoru in druge dokumente, ki se nanašajo na konja.

Vodja policijske enote ali oseba, ki ga nadomešča, preveri stanje konja in vsako posebnost oziroma poškodbo zabeleži v potrdilo. Od preizkusa do sklenitve pogodbe o nakupu mora biti konj zavarovan za pogin, zdravljenje in odgovornost za povračilo škode, povzročene po tretji osebi, na stroške ponudnika.

2.7.5 Preizkušanje konja

Preizkus v policijski enoti se začne z dnem prihoda v enoto in konča najpozneje trideseti dan s končnim preizkusom konja. Ponudnik ima pravico prisostvovati vsem preizkusom, o datumu končnega preizkusa pa ga vodja policijske enote, v kateri preizkus poteka, obvesti vsaj tri delovne dni prej. Vodja policijske enote mora vodji KNPSPK poročati o vseh ugotovitvah v zvezi s konjem. Takoj pa ga mora obvestiti o poškodbi, bolezni ali morebitnem poginu. V tem primeru mora obvestiti tudi ponudnika konja. Vodja policijske enote zagotovi, da konja praviloma preizkusijo vsi policisti konjeniki. Preizkusijo ga po vseh merilih predogleda, o vrsti in oceni preizkusov pa pišejo poročila, ki so sestavni del dokumentacije o konju. Na podlagi teh poročil vodja policijske enote pripravi poročilo o preizkusu, v katerem navede vse dobre in slabe ugotovitve med preizkusom ter mnenje o primernosti konja za opravljanje policijskih nalog.

Če konja med preizkusom ocenijo kot neprimernega za delo v policiji, vodja policijske enote obvesti predsednika KNPSPK. KNPSPK sprejme sklep, da konj ni primeren za nakup in o tem obvesti ponudnika konja, ki ga mora prevzeti v treh delovnih dneh po prejemu pisnega obvestila, sicer mu za vsak dan zamude zaračunajo stroške oskrbe konja v skladu s stroškovnikom.

Pred začetkom končnega preizkusa se morajo člani delovne skupine seznaniti z vsebino poročila o preizkusu in dnevnih poročil policistov konjenikov, kar upoštevajo pri končnem preizkusu konja. Delovna skupina izvede končni preizkus in oceni konja na podlagi meril iz predpreizkusa. Vodja delovne skupine v treh dneh po opravljenem končnem preizkusu pripravi pisno poročilo in ga predloži predsedniku KNPSPK, skupaj z vso dokumentacijo o konju. Če so bili objavljeni trije pozivi za nakup konja, a na podlagi zbranih ponudb pogodba o nakupu ni bila sklenjena, lahko KNPSPK odloči, da preizkus konja opravi v

tujini. V tem primeru je preizkus sestavljen iz predogleda in preizkusa ter veterinarskega pregleda. Nakupno ceno konja se izračuna tako, da število točk, ki jih je dosegel pri končnem preizkusu, pomnožijo z vrednostjo točke.

KNPSPK določi vrednost točke za nakup konj v Sloveniji in vrednost točke za nakup konja v tujini ob upoštevanju ponudbe na slovenskem in tujem trgu, tržno vrednost konj in potrebe slovenske policije. Če se ponudnik s tako oblikovano ceno ne strinja, policija konja ne kupi in ga takoj vrne ponudniku.

Policija konja proda, če:

- zaradi zdravstvenih težav ni več primeren za delo v policiji,
- zaradi zmanjšanja delovne sposobnosti ni več primeren za opravljanje policijskih nalog,
- zaradi starosti ne more več opravljati policijskih nalog,
- se zmanjša sistemizacija konj.

2.7.5.1 Vedenje konja v hlevu

Konj mora biti do ljudi in živali zaupljiv in prijazen. Navajen mora biti "hlevske kulture", to pomeni, da ni napadalen, ne kaže znakov strahu in ne beži pred ljudmi. Zaželeno je, da se zanima za vse, kar se dogaja v njegovi okolici, da je pozoren in da išče stik z ljudmi. Nikakor ne sme brcati ali drugače napadati ljudi, še posebej ne oskrbovalcev hleva, ki čistijo bokse in jih hranijo.

Navajen mora biti čiščenja vseh delov telesa in kopit. Pri čiščenju mora stati mirno, se na ukaz umakniti oziroma prestopiti na drugo mesto in mirno dvigovati in spuščati vse štiri noge. Mirno mora dopustiti čiščenje kopit, trupa, nog, grive, repa, ušes in glave. Povsem miren mora biti tudi pri vseh postopkih kovača ali veterinarja.

Popolnoma miren mora biti pri sedlanju, uzdanju, ne sme kazati strahu ali nervoze, ne sme brcati, grizti, stiskati konjenika ob steno ali bežati pred njim. Ob zapenjanju sedla ne sme ščipati z zobmi ali se pretirano napihovati, brcati ali se podobno odklonilno obnašati. Mirno mora dopustiti, da mu nataknemo uzdo in damo v usta brzdo. Povsem mirno mora prenesti tudi nameščanje zaščitnih sredstev, kakršni so ščitniki, bandaže, zvonci in podobno. Dobri znaki so: miren pogled, umirjen videz obraza, pokonci stoječa in naprej

obrnjena uhlja, sproščena drža telesa. Ne sme kazati znakov strahu, kakršni so: umikanje, beg pred konjenikom ali opremo, brcanje, grizenje ali ščipanje in napadanje konjenika.

Konj mora biti pri natikanju hlevske in drugih uzd popolnoma miren in brez znakov strahu. Mirno mora dopustiti, da se konjenik dotika njegove glave, oči, ušes, temena in vratu, da te dele čisti, da mu da v usta brzdo in podobno. Pri tem ne sme bežati stran, se skrivati ali dvigovati glave in ust ali konjenika celo napadati.

Konj mora biti pri dvigovanju nog in čiščenju kopit povsem miren. Povsem miren mora biti tudi, ko se konjenik giblje okoli njega v neposredni bližini (ne gleda na to, ali je v hlevu ali na prostem). Ne sme brcati (ljudi, drugih konj ali drugih živali, predmetov), izmikati nog ali se z vso težo naslanjati na konjenika, ki mu drži nogo.

Navajen mora biti na hladno in vroče kovanje ter pri kovanju ostati povsem miren in potrpežljiv. Ne sme se odklonilno vesti, npr. brcati in tolči s sprednjimi nogami, brcati v stene ali vrata boksa z zadnjima nogama, razbijati po stenah ali vratih boksa s sprednjima nogama (vzbujanje pozornosti, preganjanje dolgočasje), »tkati«, požirati zrak in podobno.

Do ljudi mora kazati dobrodušno zanimanje, prijaznost in strpnost. Očitno mora biti, da se ljudi ne boji, jih ne sovraži ali celo napada. Pozorno mora opazovati konjenika, se zanimati za njegove gibe, mu slediti s pogledom, držati ušesa pokonci in obrnjena naprej.

Že po vedenju v hlevu in pri pripravi za delo je mogoče ocenjevati njegov značaj in temperament. Pri izbiri imajo popolno prednost mirni, ne pretirano temperamentni konji, ki so prijazni, dobrodušni, zvedavi in pogumni, takšni, ki pred stikom z ljudmi nimajo strahu.

Niso pa primerni pretirano temperamentni, nervozni ali bojazljivi konji. Če izražajo takšne lastnosti (npr. nenadno odskakovanje, skrivanje, izmikanje) že v hlevu, so praviloma težavni tudi pri delu in so za policijske naloge neuporabni.

2.7.5.2 Prevoz konja

Konj mora biti navajen natovarjanja, vožnje v prikolici oziroma transporterju ali avtobusu in raztovarjanja. Pri tem mora biti miren, vodljiv in zaupljiv do konjenika, ne sme se bati manjših ali ozkih zaprtih prostorov, med vožnjo mora biti povsem miren. Neprimerne

lastnosti so: strah pred zaprtim prostorom, pretirana plašnost, nervoza, zbeganost ali v stresnih okoliščinah vzpenjanje ali metanje nazaj.

Konj mora brez strahu priti do vozila (avtobus, tovornjak) ali priklopnika (prikolica), brez upiranja vstopiti in prenašati vožnjo. Povsem mirno mora čakati na vozilu ali priklopniku ali brez hitenja ali strahu tudi sestopiti. Natovarjanje navadno poteka v smeri »gibanje naprej«, raztovarjanje pa »nazaj«.

Pri natovarjanju, vožnji in raztovarjanju (ali stanju v mirujočem vozilu ali priklopniku) konj ne sme biti trmast, bojazljiv ali napadalen, mirno mora dopustiti gibanje konjenika pred seboj, ob sebi in za seboj. Ne sme brcati, grizti, se zaganjati ali metati nazaj, se vzpenjati ali se upirati natovarjanju. Tudi sestopati mora povsem mirno, korak za korakom, brez hitenja.

2.7.5.3 Delo v paru

Konj mora biti vaje del v paru z drugim konjem ali v skupini z več konji, kar vključuje tudi neposredni stik njihovih teles. Do drugih konj se ne sme vesti sovražno (npr. gristi, brcati in podobno), temveč mora biti v družbi sproščen in zaupljiv.

Konj mora biti vaje del v paru ali skupini z drugimi konji, to pomeni, da do drugih konj (ali drugih živali, predvsem psov) ne sme kazati znakov strahu, sovražnosti ali napadalnosti (brcanje, napadanje s prednjimi kopiti, vzpenjanje, grizenje). Ni pa zaželena niti njegova pretirana navezanost (brez drugega konja noče naprej, noče premagovati vodnih ovir, noče hoditi prvi ali stopiti proti množici ljudi in podobno).

Ustrezen konj se na dražljaje iz okolja odziva pogumno in zvedavo. Sposoben je delati samostojno ali v paru. Mirno in voljno prenaša družbo drugih konj ali živali, vendar je vse naloge sposoben opraviti tudi sam (brez družbe drugega konja). Ne boji se množice, prometa, premikajočih se predmetov ali drugih vplivov v okolici (zastav, ptičev, papirja, vetra, psov ipd.).

2.7.5.4 Delovni preizkus konja na jahališču

Po začetnem ogrevanju, ki traja 10 do 15 minut, konja preizkusijo v osnovnih vajah, ki kažejo njegovo voljnost za delo in stopnjo izšolanosti. Konjenik najprej naredi nekaj vaj v

koraku ali kasu, kakršne so jahanje na levo in desno na dolgi stezi in na velikem krogu, jahanje po diagonali in širokih serpentinah, vaje v sedečem kasu (veliki in majhni krogi na levo in desno, menjave v krogu, levo in desno nazaj, ozke serpentine ter prehodi iz kasa v korak, ukaz »stoj« in nasprotno). Nato se izvede nekaj vaj v galopu (jahanje na levo in desno na dolgi stezi in v velikem krogu, galop iz stoječega položaja, koraka in kasa ter ustavljanje iz galopa). Po vajah v galopu preizkusijo še odstopanje, obrat s prednjim delom trupa levo in desno ter mirno stanje na mestu.

Konj mora pri vseh naštetih vajah voljno slediti ukazom jahača. Ocenjujejo zbranost, naslon, takt in zamah. Na ukaz jahača se mora konj odzivati živahno, pri delu ne sme biti apatičen, len, nervozen ali nestrpen niti nista zaželeni pretiran temperament ali pretirano sproščanje energije (skakanje, ritanje, nenadno odskakovanje ali nepričakovane menjave smeri, pobegi, izogibanje ukazom jahača in podobno). Konj mora tudi navzven kazati mirnost, voljnost za delo, pozornost na ukaze jahača in psihično uravnovešenost. Kazati mora pravilen in zanesljiv hod ter pravilno uravnovešenost telesa in držo. Šepanje in nepravilna hoja so izključujoči dejavniki za nakup.

Konja preizkusijo tudi na kavaletah, ki jih postavijo najprej za korak in zatem za kas. Nato ga preizkusijo tudi v preskakovanju ovir. Biti mora sposoben preskočiti naravno ali umetno oviro višine in širine do 90 cm in sicer polno oviro (npr. hlode), zavarovano z zasloni ali prazno (stacionato), brez kavalete pred oviro, ki bi mu olajšala oceno pravega mesta za odskok. Pri skoku se mora gibati naprej brez hitenja ali bežanja, na oviri se ne sme ustavljati ali zavijati stran, ne sme se bati ovir živih barv in podobnega. Ne sme se ustrašiti niti vode.

Konj mora pri preizkusu v koraku pokazati zanesljive in pravilne gibe nog, odločno se mora gibati naprej in voljno sprejemati ukaze jahača. Že v koraku pri gibanju »naprej« ocenjujemo takt, zamah in naslon (posledično zbranost), odziv na ukaze jahača, previjanje in ravnotežje ter ustavljanje. Preizkusijo ga tudi z vajo »stoj«, pri čemer mora vsaj 60 sekund mirno stati na mestu in z vajami: diagonala, veliki in mali krog, levo in desno nazaj ter obrati na prednjih nogah.

V kasu ocenjujejo takt in zamah, pravilnost in zanesljivost korakov, obračanje in zbranost, odzivanje na ukaze jahača in uravnovešenost. Konjenik preizkusi konja v sedečem in

lahkem jahanju. Izvaja vaje: diagonala (menjave smeri), veliki in mali krog, levo in desno nazaj ter prehode tempov (kas-korak-stoj, stoj-korak, stoj-kas). Konj se ne sme izogibati ukazom jahača, pri gibanju mora iti na povelje odločno naprej, brez obotavljanja ali ustavljanja in na ukaz jahača se mora mehko ustaviti.

Konj mora tudi pri galopu mirno sprejemati ukaze jahača in se nanje brez upiranja voljno odzivati. Pri galopu ne sme hiteti, se puliti z vajeti ali kazati drugih znakov neposlušnosti. Izvajamo vaje: galop na levo in desno, veliki krog. Prehodi iz enega tempa v drugega morajo biti mirni, mehki in tekoči, brez upiranja. Konj mora mirno zagalopirati tudi iz stoječega položaja. Ohraniti mora pravilen naslon, ostati zbran in se pravilno obračati.

Konj mora na ukaze jahača mirno obstati in na naslednjega brez upiranja ali hitenja tudi odstopati (najmanj 4 do 5 korakov). Zatem se mora mirno ustaviti in obstati. Napaka je, če konj pri odstopanju dviguje glavo, se puli iz naslona, hiti nazaj, noče mirno stati na mestu ali če sploh noče odstopati. Tudi pri gibanju nazaj mora stopati zanesljivo in odločno. Vaja »stoj« je za policijskega konja izrednega pomena, saj dopušča opravljanje rednih policijskih nalog (npr. preverjanje identitete, varovanje ipd.). Konj mora mirno stati na mestu vsaj 60 sekund, pri tem ga ne smejo motiti navzočnost ali odsotnost drugega konja, hrup, množica ali promet. Mirno mora stati ob poku in na privezu (ne samo v hlevu, temveč tudi na terenu).

Konj mora na preizkusu na kavaletah pokazati vsaj osnovno znanje, pri tem pa se mora odločno gibati naprej (brez zavijanja stran ali ustavljanja) in pokazati zanesljivo hojo. Navajen mora biti premagovati različne ovire, ležeče na tleh (npr. brez strahu prestopiti ležeče veje, različne predmete, raztresene po tleh, sijoče in šumeče predmete, kakršne so vrečke ...).

Konj mora pokazati vsaj osnovno znanje pri preskakovanju različnih polnih in praznih ovir do višine 90 cm. Ovire se ne sme ustrašiti niti se ne sme ustaviti ali odvrniti stran. Kazati mora voljo za enakomerno gibanje »naprej«, brez hitenja ali zbeganosti. Pri skoku mora kazati pravilno gibanje telesa, nog (pravilno parabolo skoka), glave in vratu. Za oviro ne sme spreminjati tempa (hiteti ali se ustaviti).

2.7.5.5 Delovni preizkus konja na poligonu

Po preizkusu konja na ograjenem ali odprtem jahališču sledi preizkus na poligonu oziroma drugem primernem kraju, kjer je mogoče oceniti njegovo vedenje v podobnih razmerah, kakršne so pri rednem policijskem delu.

Konj mora brez strahu prestopiti ali preskočiti različne naravne oziroma umetne ovire, kakršne so kovinski sodi, bleščeče in svetleče se površine (voda, folija, PVC), avtomobilske gume, bale sena ali slame, hlodi in različne ograje. Ne sme se bati kovinskih pokrovov jaškov, teme ali ozkega in nizkega prostora, pogumno mora zakorakati na leseno podlago, ki bobni ali pod njo šumi (leseni mostovi). Nenavadni predmeti, kakršni so barvni zabojniki za smeti in podobno, ga ne smejo motiti. Ne sme se bati dima ali poka, šumenja vrečk, premikajočih se predmetov (zastave, trakovi), hrupa ali gneče, ropota ali teme. Konja preizkusijo tudi ob zvoku siren policijskih vozil, ob poku več zaporedno ali posamično vrženih petard, ob strelu plinskih pištol in podobnem.

Konj z ustreznim temperamentom ne bo pokazal strahu ali pa bo kljub strahu sposoben nadaljevati delo. Pokazal bo zanimanje za nove vplive oziroma za novo okolje in bo pripravljen zaupljivo sodelovati z jahačem. Kazal bo zvedavost in bo hotel spoznati tisto, kar je zanj neznano in ga plaši, ter postopoma premagati oviro. Konj pri premagovanju različnih ovir, na katere lahko naleti pri vsakdanjem policijskem delu na terenu, ne sme pokazati pretiranega strahu ali upiranja, nervoze ali želje po begu. Zato ga med preizkusom izpostavijo najrazličnejšim motečim dejavnikom v okolju, da preverijo njegovo psihično uravnoteženost in vodljivost. Kovinski sodi so ena takih »neprijetnih« ovir, saj pri stiku s kopitom donijo.

Konj mora biti sposoben premagovati naravne ovire, ki so slabše vidne, saj so manj izrazitih barv kakor umetne in se manj kontrastno razlikujejo od podlage oziroma okolice. Pri tem mora voljno slediti ukazom jahača in zaupati v pravilnost njegovih odločitev. Pri premagovanju različnih naravnih ovir mora pokazati psihično trdnost in uravnoteženost ter vodljivost, ne smejo ga plašiti ovire, voda ali ožina prostora. Konj se mora pri premagovanju različnih ovir odzvati pogumno z izrazito voljo do gibanja »naprej«.

Pri preizkusu mu postavijo tudi ovire brez bočnih zaslonov ali polnila, tako imenovane stacionate, ki ga ne smejo zмести. Ne sme kazati strahu pred premagovanjem ozko

omejenih ovir niti ga ne smejo plašiti različno stoječi ali premikajoči se predmeti ali osebe v bližini. Konj mora pokazati svoje sposobnosti pri premagovanju različnih naravnih terenskih ovir, kakršne so bale slame, jarki, nasipi, vzpetine, melioracijski kanali in podobno. Ne sme pokazati bistvenega odklona niti pri stopnjevanju motečih dejavnikov v okolju, kakršni so pok, dim, hrup, množica ljudi in bližina prometa. Pri delu se konjenik in njegov konj pogosto srečujeta z nenavadnimi okoliščinami, ki jih pri preizkusu posnemamo s postavitvijo različnih umetnih ovir na tleh. Tako za preizkus uporabijo raztresene avtomobilske gume, šumeče in bleščeče se folije in vrečke različnih barv, leseno podlago, ki doni, plastične steklenice, lesene kocke, kovinske plošče in druge predmete. Konj jih mora premagovati brez strahu. Konj ne sme pokazati strahu pred premagovanjem ozkih in tesnih prehodov ter mostov. Ne sme se prestrašiti, ko s hojo povzroča hrup (npr. na lesenem mostu ali brvi). Ostati mora miren in vodljiv, popolnoma mora zaupati vodenju jezdeca brez uveljavljanja lastne volje, bežanja in podobnega odklonilnega vedenja. Promet ali gneča konja ne smeta niti najmanj motiti, saj morata konjenik in njegov konj pogosto opravljati svoje delo v naseljih, ob cesti in drugod, kjer je prometna gneča običajna. Še posebno ga ne smejo plašiti velika vozila, npr. avtobusi in tovornjaki ali vlaki (pri prehodu železniških tirov).

2.8 OPREMA SLUŽBENEGA KONJA

Da bi konji dobro delali, je treba najprej poskrbeti za njihovo redno nego in vzdrževanje (Oprema ..., 2009). Ob začetku delovnega dne ali pred vsako nalogo policist konja očisti in tako pripravi za delo. Tudi redno čiščenje hleva je eno od vsakdanjih opravil policista konjenika. Za dobro počutje službenega konja je pomembna tudi dobra podkev, ki zaščiti kopito. Podkve imajo posebne zobce, ki preprečujejo zdrse na asfaltu. Ker se službeni konji veliko gibljejo po trdih asfaltnih površinah, je njihovo kopito zelo obremenjeno, zato je zanje potrebna posebna tehnika kovanja. Med podkev in kopito vstavijo poseben vložek, ki blaži udarce kopit ob trdo podlago in preprečuje njihove poškodbe. Policisti konjeniki pogosto prevzamejo vlogo kovaškega pomočnika, saj sodelujejo tudi pri kovanju službenih konj.

Pri opravljanju zahtevnih policijskih nalog, kjer so v nevarnosti tako policisti, kot tudi konji, morajo oboji imeti posebno zaščitno opremo (Oprema ..., 2009). Policisti

uporabljajo klasično zaščitno opremo, kot so zaščitna čelada, neprebojni jopič ter ščitniki za roke in noge. Oprema je prilagojena tako, da ne ovira konjenika pri jahanju. Policisti konjeniki uporabljajo palice, ki so daljše od gumijevk in palice, ki jih uporabljajo drugi policisti, ker lahko ob morebitnem napadu le z njo uspešno zavarujejo sebe in službenega konja. Poleg tega uporabljajo tudi sedla, ki so izdelana tako, da je policist v njih čim bolj stabilen, hkrati pa omogočajo tudi dolgotrajnejše jezenje oziroma delo. Posebno zaščitno opremo imajo tudi službeni konji. Ko sodelujejo pri vzdrževanju javnega reda in miru, imajo s posebnim prozornim vezirjem dodatno zaščitene oči in glavo. Tudi na nogah imajo ščitnike za ublažitev morebitnih udarcev predmetov, ki se lahko odbijejo od tal ali so namerno vrženi vanje. Kadar policisti konjeniki opravljajo naloge s službenimi konji ponoči, uporabljajo opremo z odsevniki, še zlasti, če opravljajo delo na cesti. Policisti konjeniki se že med osnovnim usposabljanjem naučijo, kako konjem ob morebitnih poškodbah zagotoviti prvo pomoč.

2.9 USPOSABLJANJE POLICISTOV KONJENIKOV

Da bi strokovno in čim bolj učinkovito opravljali svoje delo, se policisti konjeniki redno usposabljujejo (Usposabljanje ..., 2009). Osnovni tečaji za policiste konjenike trajajo šest mesecev. V tem času kandidati za policiste konjenike pridobijo osnovna znanja s področja hipologije, veterine ter praktičnega dela in opravljanja policijskih nalog s službenim konjem. Po končanem tečaju jih čakata teoretični in praktični preizkus, na katerem morajo kandidati pokazati ustrezno znanje.

Uprava uniformirane policije nekajkrat na leto organizira večdnevna usposabljanja z različnimi strokovnjaki (Usposabljanje ..., 2009). Skupinska usposabljanja potekajo tudi na območjih, ki jih policisti konjeniki in službeni konji ne poznajo, da si osvežijo znanje iz topografije, se naučijo kako preživeti v naravi in kako službenega konja optimalno izkoristiti za gibanje na terenu. Vsak dan imajo policisti konjeniki možnost individualnega usposabljanja, na katerem obnavljajo pridobljeno znanje in odpravljajo ugotovljene nepravilnosti pri jezenju. Enkrat tedensko je organizirana skupinska vadba, kjer se pod budnim očesom inštruktorja izvajata tako individualna vadba, kot delo v skupini. Predvsem slednje je bistvenega pomena pri urjenju službenih konj za delo v formacijskih oblikah in ob motečih elementih, kot so pirotehnična sredstva, dimne bombe, glasbila in različni

predmeti (plastenke, polivinil, zastave, baloni). Najmanj enkrat letno pa se udeležijo usposabljanja s pripadniki posebne enote policije, kjer vadijo skupne postopke za vzdrževanje javnega reda in miru.

Policisti konjeniki urijo posebne metode in tehnike opravljanja policijskih nalog, saj praviloma opravljajo vse naloge s službenega konja (Usposabljanje ..., 2009). Zato na usposabljanjih izpopolnjujejo znanje in tehnike policijskih postopkov (ugotavljanje identitete, privedba, vklepanje in vezanje, uporaba palice in orožja). Usposabljanje dopolnjuje tudi sprotna analiza opravljenega dela, kar prispeva k strokovnejšemu, varnejšemu in bolj usklajenemu opravljanju dela. Nenehno usposabljanje je nujno tudi zaradi utrjevanja samozavesti in zaupanja službenih konj v policiste konjenike, ki jih vodijo. Prav zaupanje med policistom konjenikom in službenim konjem je eden ključnih pogojev za uspešno izvajanje nalog.

2.10 NALOGE POLICISTOV KONJENIKOV

Naloge policistov konjenikov so podobne nalogam drugih policistov, ki opravljajo svoje delo peš ali z motornimi vozili. Razlike so predvsem v načinu in krajih opravljanja nalog. V naslednjih odstavkih so navedene naloge konjenikov (Naloge ..., 2009).

Najpomembnejše in najpogostejše naloge policistov konjenikov so povezane z varovanjem vseh vrst javnih zbiranj (prireditve, shodi), kjer je pričakovati množično kršenje javnega reda in miru (Naloge ..., 2009). Službeni konji so izvrstni pomočniki, ki na preventivnih akcijah policije vedno očarajo obiskovalce, še posebej otroke, hkrati pa lahko te živali na ukaz postanejo izredno učinkovito prisilno sredstvo.

Policisti konjeniki so najbolj učinkoviti ravno pri javnih zbiranjih, kjer je veliko ljudi, saj so opaznejši, policist pa ima s konja tudi boljši pregled nad dogajanjem (Naloge ..., 2009). Konj vidi v zornem kotu 300 – 350 stopinj (slepi kot je od 5 do 10°), sliši pa bolje od človeka. Zaradi teh značilnosti veliko prej zazna spremembe v okolici, kot pa njegov jezdec. Posredovanje v množici je najtežje, saj zahteva popolno obvladovanje konja, zakonit in korekten postopek ter profesionalen odnos do državljanov.

Policisti konjeniki izvajajo preventivne naloge na krajih, kjer so pogostejša kazniva dejanja, v mestnem prometu ter na površinah ali poteh, kjer promet vozil ni dovoljen

(Naloge ..., 2009). Policisti konjeniki so vsakdanji pojav na ljubljanskih ulicah, v parkih in na pešpoteh, ki so priljubljena sprehajališča Ljubljančanov. V preteklosti so bile samotne poti na Rožniku nepriljubljene, zaradi pogoste in načrtne navzočnosti policistov konjenikov pa so ponovno postale varne. Podobno stanje je tudi v Mariboru, kjer so policisti konjeniki pomemben člen pri zagotavljanju varnosti v mestu in njegovi okolici.

Delo policistov konjenikov je pomembno tudi takrat, ko vozniki motornih vozil uporabljajo površine, ki so namenjene izključno pešcem, saj navzočnost konjeniške patrulje hitro prežene kršitelje (Naloge ..., 2009). S tem policisti konjeniki prispevajo tudi k ohranjanju naravnih lepot. Tako konjeniške patrulje na Veliki, Mali ali Gojski planini, pa tudi na območju Pohorja in drugih predelih Slovenije, nadzorujejo ceste, na katerih je zaradi območja narodnega parka promet z vozili prepovedan, kar pa ne ustavi posameznih "planincev", ki se pripeljejo prav do planinskih koč.

Konji so zaradi svojih fizičnih lastnosti in odlične mobilnosti nepogrešljivi tudi kot pomoč drugim policistom na zahtevnih terenih, kot so gozdovi in obrežja rek, pri širših blokadah, pri načrtovanih akcijah za iskanje oseb in prijetje storilcev kaznivih dejanj ter za iskanje nasadov konoplje (Naloge ..., 2009). Pomembni so tudi pri pregledovanju in nadzoru območja ob večjih naravnih in drugih nesrečah.

Med pomembnejšimi je tudi delo na državni meji, zlasti na območjih, na katerih je vožnja z vozili otežena ali pa so celo neprevozna (Naloge ..., 2009). Njihove naloge na državni meji so usmerjene predvsem v preprečevanje vstopa nezakonitih priseljencev ter vnosa prepovedanih drog in orožja zunaj mejnih prehodov.

2.11 UČINKOVITOST POLICISTOV KONJENIKOV

Policisti konjeniki so v zadnjih letih s svojim strokovnim delom in usposobljenostjo večkrat dokazali, da je njihova policijska konjenica dokaj visoko strokovno usposobljena, tako da se lahko v vseh segmentih primerjajo z drugimi evropskimi državami oziroma policijskimi konjenicami (Huselja, 2007). Pri varovanju javnih zbiranj, še posebej tistih rizične narave, imajo policisti konjeniki zelo pomembno vlogo. Poleg uporabe policijske konjenice kot prisilnega sredstva, ki se uporablja v težko obvladljivih situacijah, je izredno

pomembno delo policista konjenika, ki s konjskega hrbta opazuje dogajanje v ožji in širši okolici in pravočasno obvešča in reagira na negativna ravnanja, ki se dogajajo v množici.

3 MATERIAL IN METODE

3.1 MATERIAL

V času od 4.10. 2009 do 6.10.2009 smo bili s policisti konjeniki na usposabljanju v Gotenici. Po opravljenih dnevni usposabljanjih smo jim izročili anketo, s katero smo poizkušali izvedeti več o usposabljanju policijskih konj za delo v policiji.

3.1.1 Prvi dan opazovanj

Policisti konjeniki so dopoldne skrtačili konje, jih osedlali in zauzdali ter pričeli z ogrevanjem v maneži (slika 1). Potem ko so konje dodobra ogreli, so odšli na drugi travnik, kjer je vsak policist konjenik udaril po vreči, ki je visela na drevesu. Konj se pri tem ni smel splašiti in zbežati. Test so opravili vsi konji.

Slika 1: Ogrevanje policijskih konj v maneži (Foto E. Birsa)

Sledil je prehod čez oviro, ki je izgledala kot tehtnica. Na tla so postavili veliko desko, na sredini pod desko pa okrogel hlod, ki je povzročal, da se je deska nagnila pod težo konja. To je prikazano na sliki 2 in 3. Konj je stopil na desko in se pomikal na ukaz jahača po njej naprej. Ko je prišel na drugo polovico deske, je le-ta spremenila nagib. Vsi konji so uspešno opravili vajo.

Slika 2: Začetek prehoda čez oviro - tehtnico (Foto E. Birsa)

Slika 3: Konec prehoda čez oviro t.i. tehtnico (Foto E. Birsa)

Na usposabljanju so se policisti konjeniki s svojimi policijskimi konji pomerili v raznih situacijah. Uprizorili so varovanje oziroma zakrivanje oseb in avtomobila tako, da so se skupinsko pomikali naprej. Prikazali so tudi prehajanje skozi ozke poti (en konj za drugim), zapiranje prehodov v ulicah, pomikanje vseh konj v ravni liniji naprej (slika 4), kot na primer hoja proti množici pri demonstracijah. Izvedli so tudi korakanje, kasanje (slika 8) in galopiranje v paru, ustavljanje v ravni liniji in obračanje z notranje strani (slika 6 in slika 7). Vsi konji so pri tem sodelovali skladno.

Slika 4: Prikaz pohoda proti množici (Foto E. Birsa)

Slika 5: Ravna linija pred množico (Foto E. Birsa)

Slika 6: Potek obračanja policistov konjenikov z notranje strani (Foto E. Birsa)

Slika 7: Obrat policistov konjenikov z notranje strani (Foto E. Birsa)

Slika 8: Kas v parih (Foto E. Birsa)

3.1.2 Drugi dan opazovanj

Zvočni učinki: vsak policist konjenik je s pištolo dva do tri krat ustrelil v zrak in poskušal zadržati konja v mirni poziciji (slika 9). Ostali policisti konjeniki so se zadrževali v krogu in tudi nadzorovali svoje konje. Nihče od konjev ni pobegnil.

Slika 9: Glasovni učinki – strel s pištolo (Foto E. Birsa)

Pri preskakovanju ovir, ki so bile pokrite z raznimi stvarmi kot prikazuje slika 10, so se policijski konji odlično odrezali. Povečini so konji skočili precej višje, kot je bila postavljena ovira, saj jim pokrita ovira onemogoča določiti natančno višino le-te.

Slika 10: Preskok čez pokrito oviro (Foto E. Birsa)

Eden od konjenikov je vrgel dve dimni bombi, ki sta stalnici na nogometnih tekmah. Konji so morali mimo te dimne zavese eden za drugim oziroma v paru. Dim konjev ni motil. Vsi so prečkali dim brez težav.

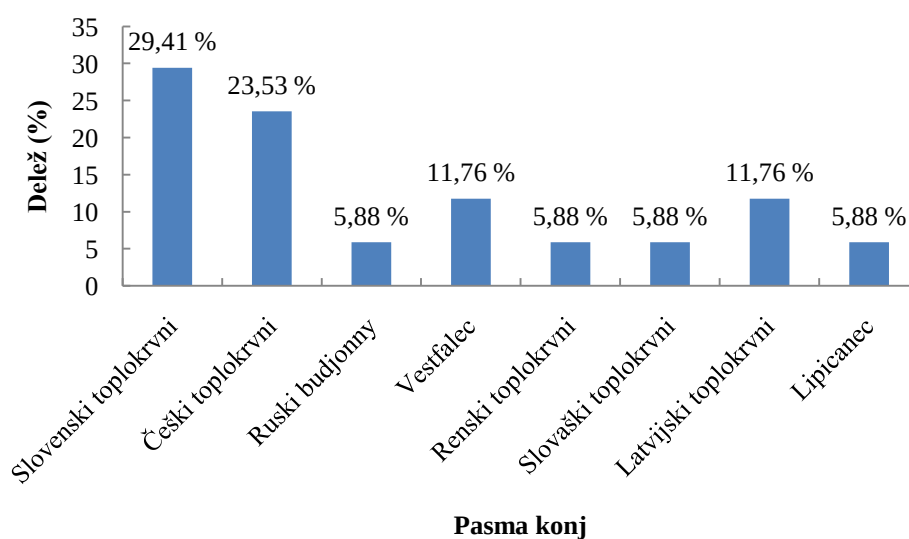
3.2 METODE

Odgovore, ki smo jih dobili s pomočjo ankete, smo obdelali z Microsoft Office Excel 2007 in sicer tako, da smo jih podali v grafičnem prikazu. Vprašalnik, ki so ga izpolnjevali policisti konjeniki je predstavljen v prilogi A. Vprašanja so se nanašala na podatke o policijskem konju (katerega policist konjenik največ uporablja in oskrbuje), ter o lastnostih, ki bi jih naj imel policijski konj. Dva policista konjenika sta opisovala istega konja, zato sem morala enega izločiti in je tako bilo 17 anketirancev. Pri anketi smo izločili vprašanje o veterinarju, ker ni bilo razumljivo napisano.

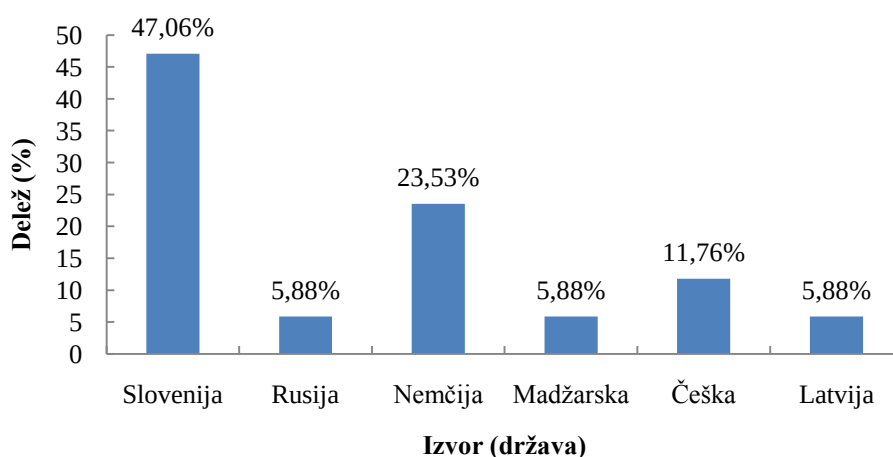
4 REZULTATI

4.1 ANALIZA ANKETE

V slovenski policiji je večina policijskih konj slovenske toplokrvne pasme, sledi ji češka toplokrvna pasma s 23,53 % kot je razvidno iz slike 11. Enak delež predstavljajo konji pasem vestfalec in latvijska toplokrvna pasma in sicer z 11,76 %. Nato sledijo še pasme ruski budjonny, renski toplokrvni konj, slovaška toplokrvna pasma in lipicanec s 5,88 %.

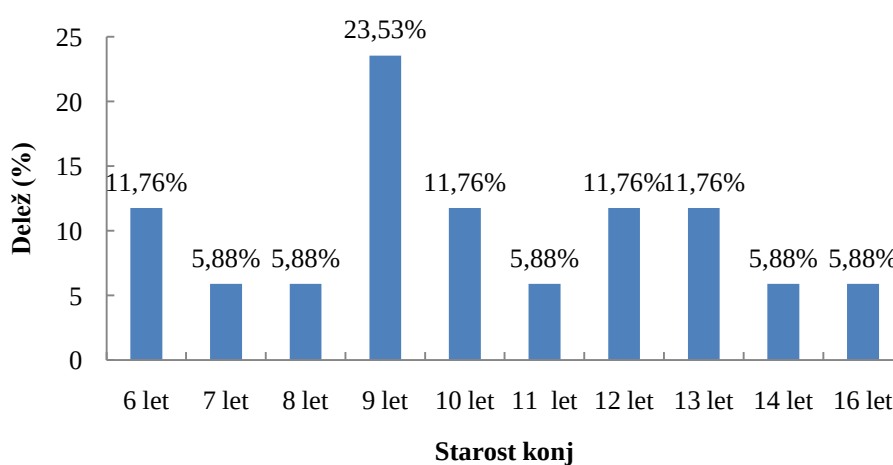

Slika 11: Delež posameznih pasem konj v slovenski policiji

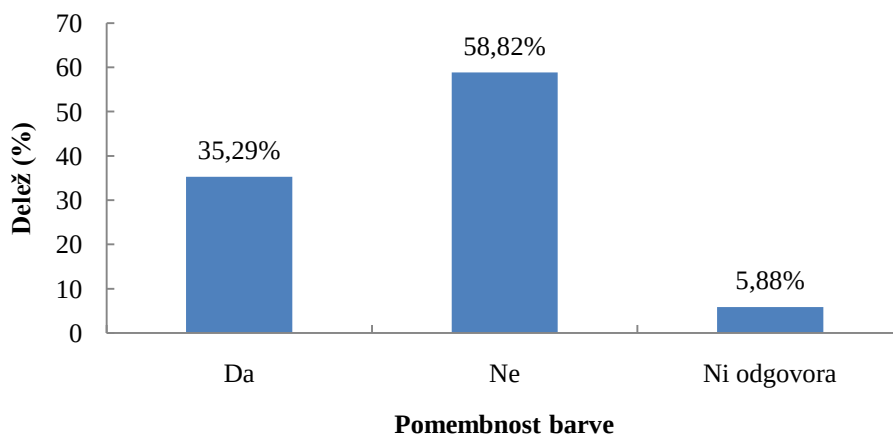
Slika 12: Delež konj v policiji glede na to od kod izvirajo

Glede na to, od kod izvirajo konji za delo v policiji smo dobili naslednje podatke, največ jih je iz Slovenije in sicer 47,06 %, sledi Nemčija, iz katere prihaja 23,53 % konjev, Češka z 11,76 %, ter Rusija, Madžarska in Latvija skupno s 5,88 % (slika 12).

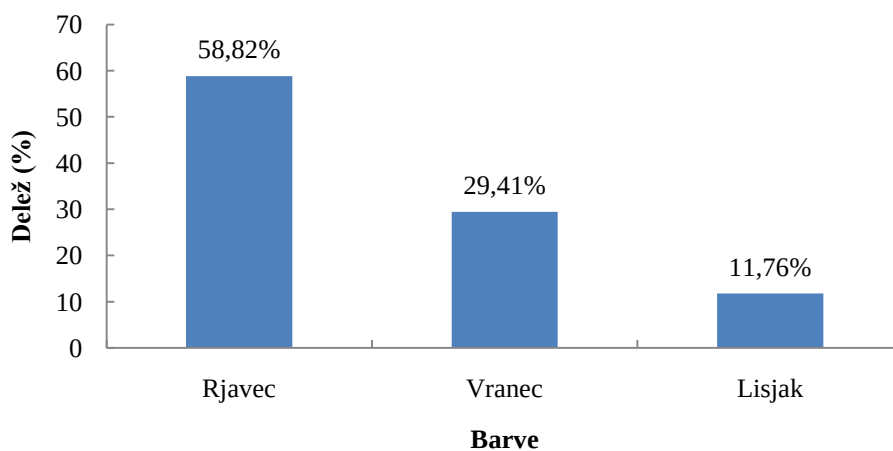
Slika 13: Starost policijskih konj

V policiji uporabljajo konje v starosti od 6 do 16 let. Največ policijskih konj je starih 9 let in sicer z 23,53 %. Sledijo jim konji, ki so stari 6, 10, 12 in 13 let z enakim deležem, kot je razvidno iz slike 13 z 11,76 %. Ostanjejo še konji stari 7, 8, 11, 14 in 16 let vsak z enako zastopanim deležem, ki je 5,88 %.

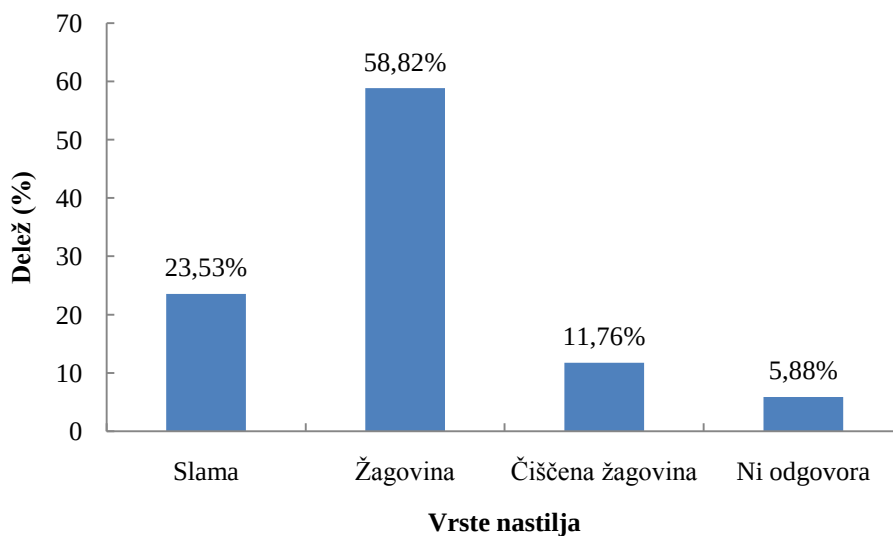
Slika 14: Pomembnost barve konja za delo v policiji

Na vprašanje o tem ali je barva policijskega konja za delo v policiji pomembna je 35,29 % policistov konjenikov odgovorilo z da, 58, 82 % policistov konjenikov je bilo mnenja, da barva za delo v policiji ni pomembna. Na vprašanje ni podalo odgovora 5.88 % anketirancev (slika 14).

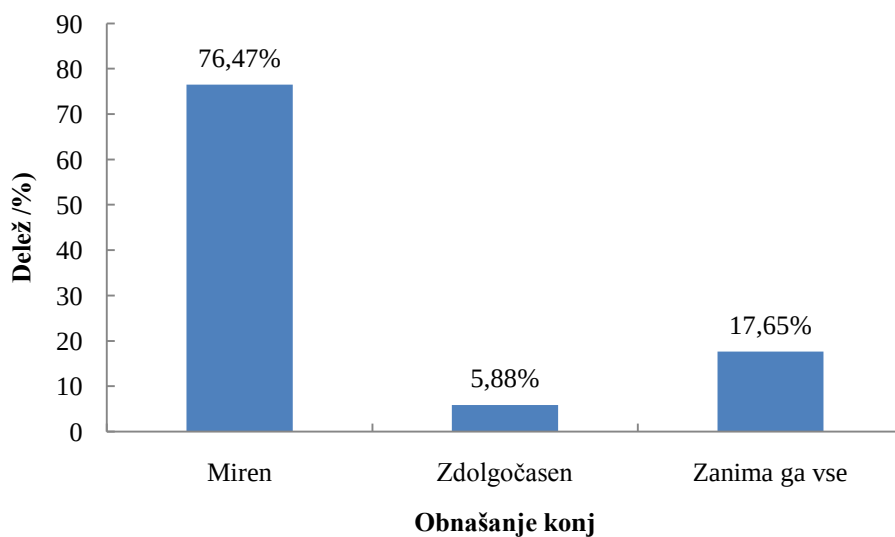
Slika 15: Najbolj primerna barva za delo v policiji

Policistom konjenikom se zdi, da je najprimernejša barva za policijskega konja rjavec in sicer z 58,82 %. Približno 30 % anketirancev je prepričanih, da so vranec najbolj primerni za delo v policiji (slika 15), le 11,76 % policistov konjenikov meni, da so za policijo primerni konji barve lisjak.

Slika 16: Katero vrsto nastilja uporabljajo v boksih za policijske konje

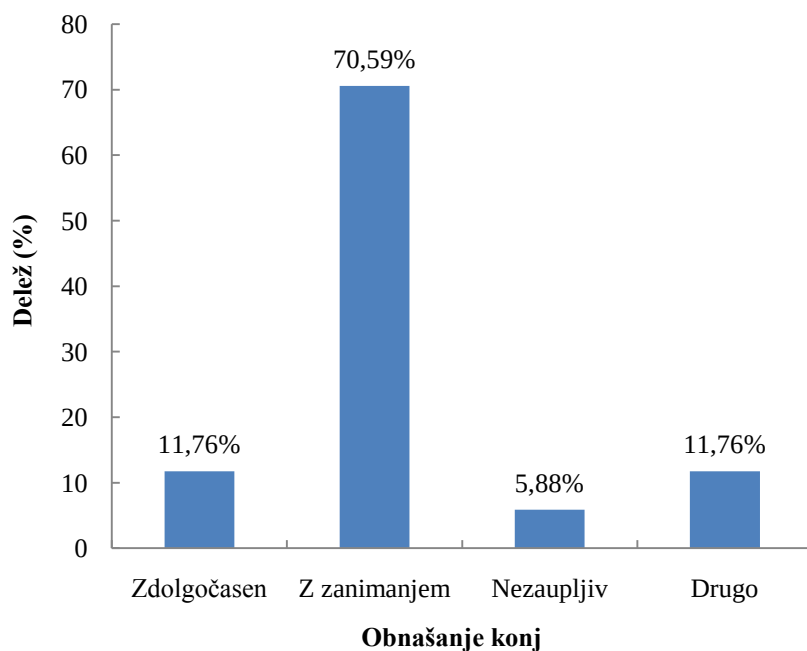
V največ primerih policisti konjeniki za svoje konje v boksih uporabljajo žagovino in sicer v 58,82 %, sledi slama s 23,53 %. Čiščeno žagovino uporablja 11,76 % policistov konjenikov, 5,88% anketirancev pa ni podalo odgovora (slika 16).

Slika 17: Obnašanje policijskih konj v boksu

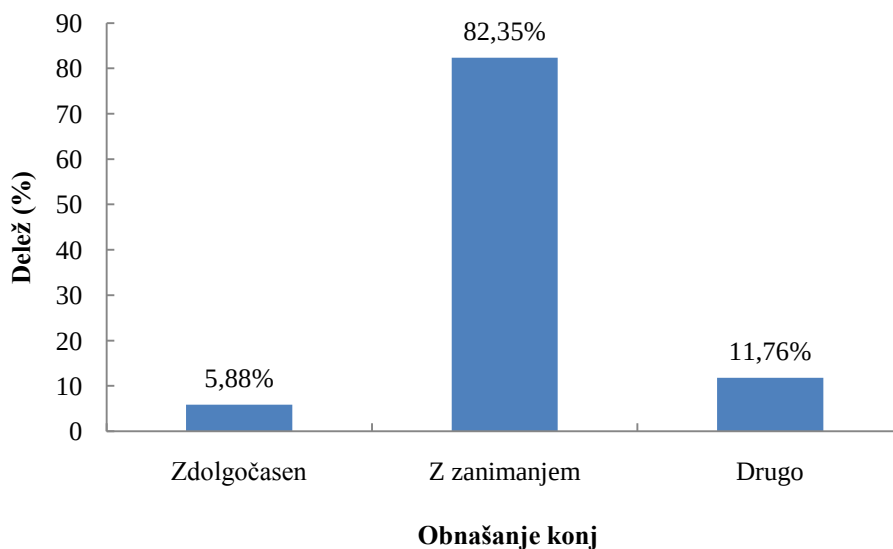
Glede na to, kako se policijski konji obnašajo v boksu, so policisti konjeniki odgovorili, da so konji v boksu mirni in sicer s 76,47 %. Le 5,88 % konj je zdolgočasnih v boksu.

17,65 % policijskih konj pa zanima vse, kar se dogaja v njihovi okolici (slika 17). Nihče od policijskih konj ni agresiven ali nezaupljiv v boksu.

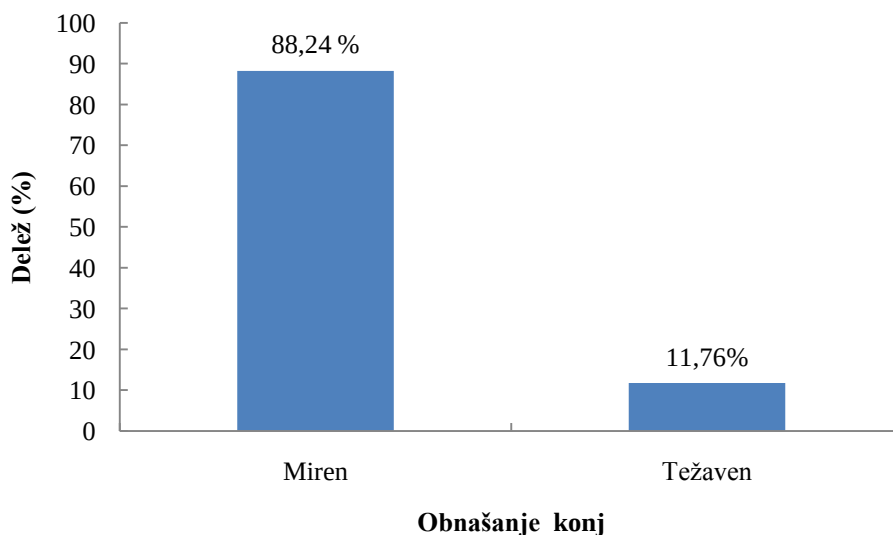
Slika 18: Obnašanje policijskih konj pri čiščenju vseh delov telesa in kopit

Policijski konji v 70,59 % spremljajo čiščenje vseh delov telesa in kopit z zanimanjem. 11,76 % jih je med čiščenjem zdolgočasnih, 5,88 % konj pa je nezaupljivih med čiščenjem. Odgovor drugo pa je izbralo 11,76 % policistov konjenikov (slika 18).

Slika 19: Obnašanje policijskih konj pri sedlanju in uzdanju

Z zanimanjem spremlja sedlanje in uzdanje 82,35 % policijskih konj. Slabih 6 % policistov konjenikov meni, da so njihovi konji pri sedlanju in uzdanju zdolgočaseni, 11,76 % pa jih je izbralo odgovor drugo (slika 19). Nekdo izmed anketirancev je zraven zapisal, da konj pri zategovanju sedelnega pasu včasih zagrozi (konj se obrne z glavo proti konjeniku in da ušesa nazaj).

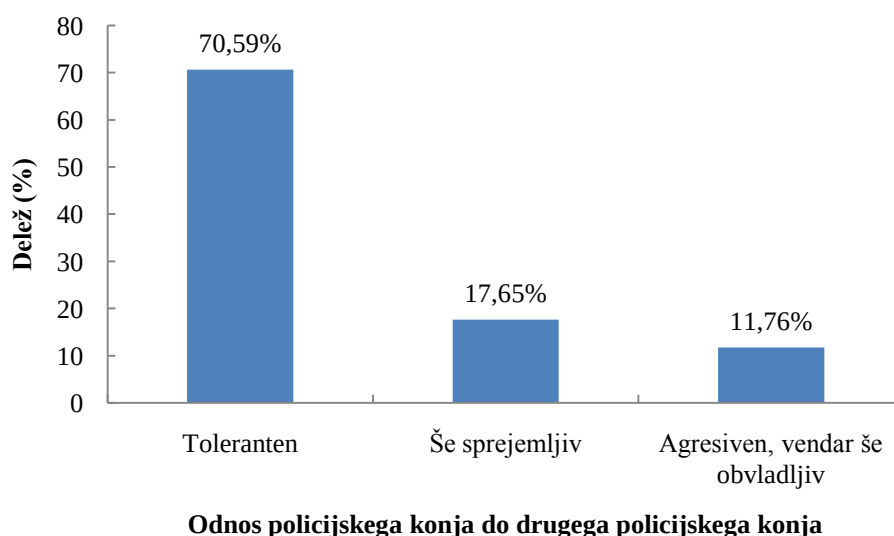

Slika 20: Obnašanje policijskih konj pri kovanju

Pri kovanju je 88,24 % policistov konjenikov mnenja, da je policijski konj, ki ga imajo v oskrbi, miren (slika 20). Nekaj več kot 11 % anketirancev je mišljenja, da je njihov

policijski konj težaven med kovanjem in sicer pri kovanju zadnjih nog.

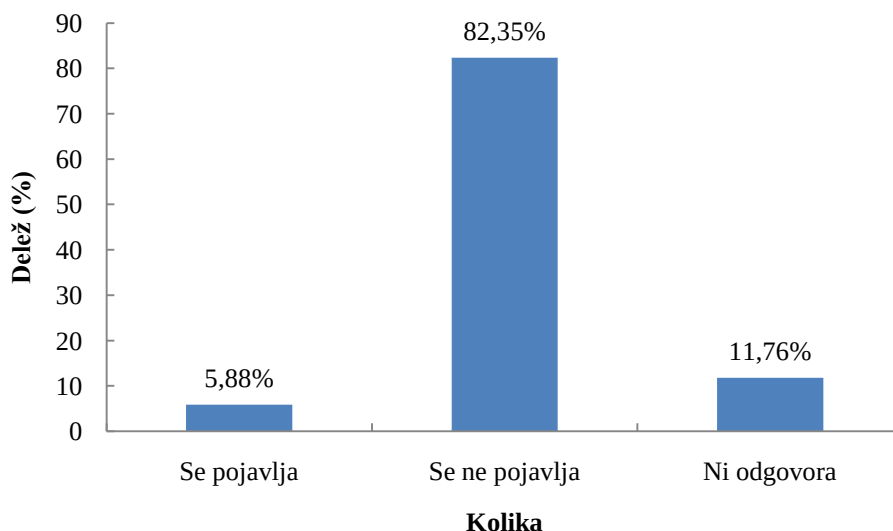
Policijske konje je potrebno velikokrat prevažati na različne kraje po Sloveniji. Zato smo povprašali, kakšno je obnašanje konj pri nalaganju na prikolico. 88,24 % konjenikov meni, da poteka nakladanje policijskega konja brez problema, da pa je potrebna pomoč pri nakladanju je mišljenja 11,76 % policistov konjenikov.

Slika 21: Odnos do drugega konja

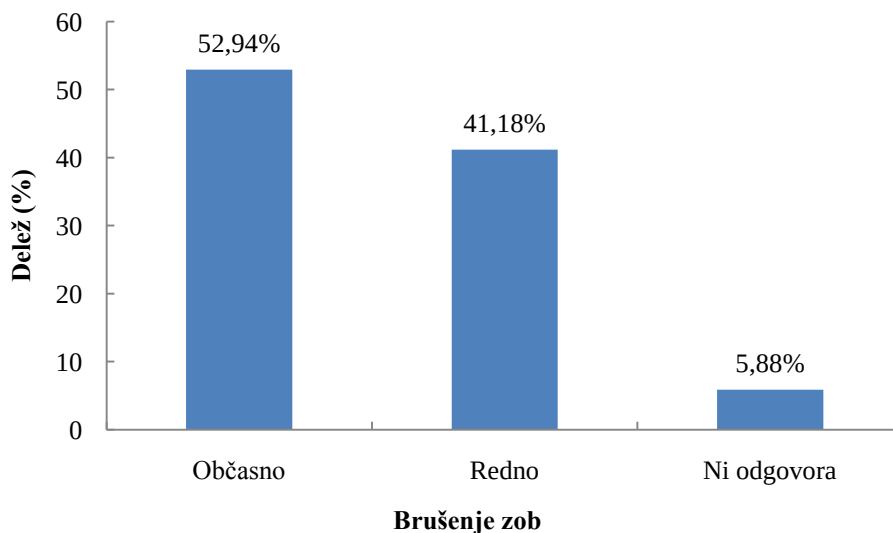
Ker v večini primerov opravljajo policisti konjeniki delo v parih oziroma v skupini, nas je zanimalo, kakšen je odnos med policijskimi konji (slika 21). Policisti konjeniki menijo, da so v 70,59 % policijski konji tolerantni do drugega policijskega konja. Da se policijski konji do drugega policijskega konja obnašajo še sprejemljivo, je mnenja 17,65 % policistov konjenikov. Nekaj več kot 11 % policistov konjenikov meni, da je policijski konj agresiven do drugega konja, vendar je obenem še obvladljiv.

Pri policijskem delu sodelujejo tako policijski konji kot tudi policijski psi. Večina policistov konjenikov (94,12 %) je mnenja, da so konji tolerantni do policijskih psov. Odgovor drugo pa je izbralo 5,88 % konjenikov. Zraven je bilo dopisano, da je konj napadalen do psov.

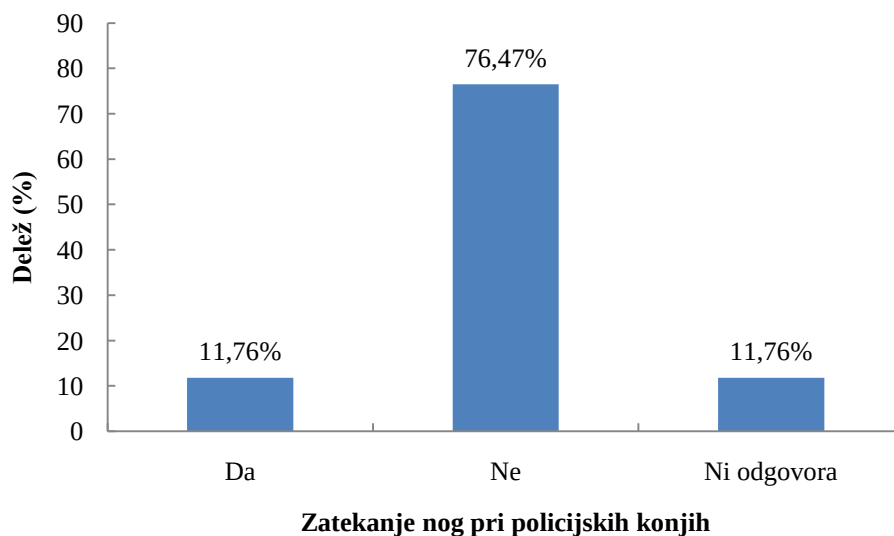
Slika 22: Pojavljanje kolike pri policijskih konjih

V zvezi z zdravstvenimi problemi smo povprašali o pojavu kolike pri policijskih konjih. Da se kolika pri policijski konjih ne pojavlja je mnenja 82,35 % konjenikov, v 5,88 % primerih se pojavlja, zraven so dopisali, da se je kolika pojavila samo enkrat. Na vprašanje ni podalo odgovora 11,76 % konjenikov (slika 22).

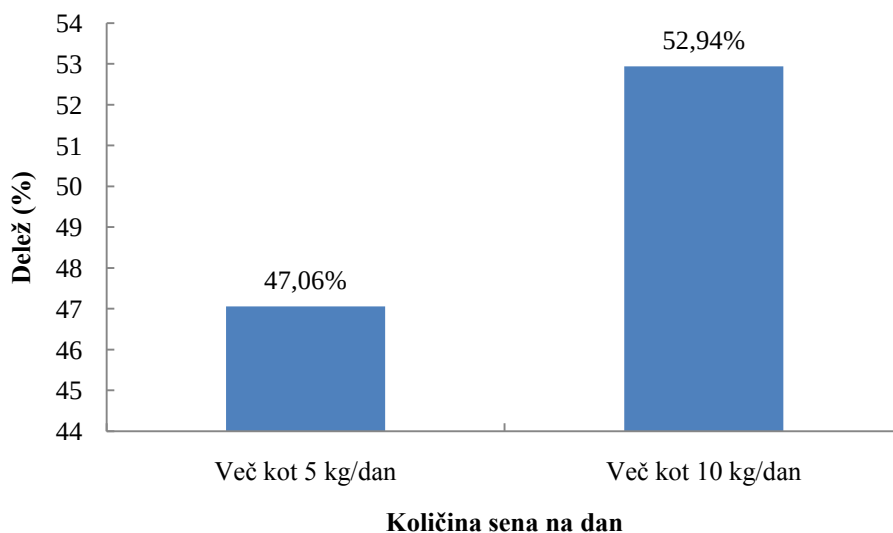
Slika 23: Brušenje zob pri policijskih konjih

Brušenje zob je ravno tako pomembno za zdravje, kot nega kopit. Pravijo, da brez zob in kopita, ni konja. V 52,94 % brusijo policijskim konjem zobe občasno, v 41,18 % pa redno (slika 23). Na vprašanje ni odgovorilo 5,88 % policistov konjenikov.

Slika 24: Pojav zatekanja nog pri policijskih konjih

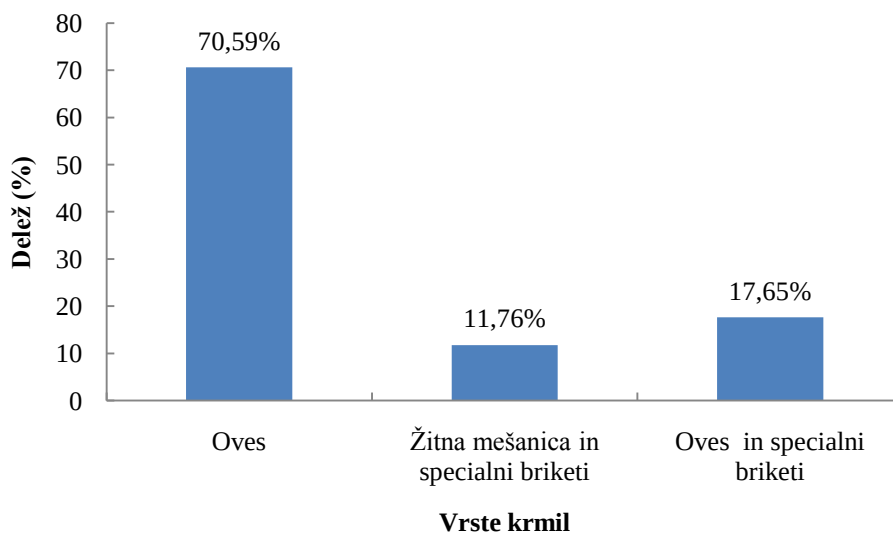
Vprašanje o zatekanju nog (slika 24) smo zastavili, ker policijski konji hodijo veliko po asfaltnih poteh. Pri tem uporabljajo za kovanje konj posebno tehniko kovanja, ki preprečuje morebitne poškodbe konj. V večini primerov (76,47 %) konjem ne zatekajo noge, v 11,76 % pa policijskim konjem zatekajo noge. Na vprašanje ni odgovorilo 11,76 % policistov konjenikov.

Slika 25: Količina sena, s katero policist konjenik krmi policijskega konja

Ker so konji pašne živali, smo povprašali policiste konjenike kolikokrat na dan hranijo policijske konje. Na vprašanje so policisti konjeniki odgovorili, da v 76,47 % krmijo svoje konje večkrat na dan, v 23,53 % pa jih krmijo samo 2 krat na dan. Pri tem 52,94 % konjenikov (slika 25) krmi svojemu konju več kot 10 kg sena na dan, 47,06 % policistov konjenikov pa konje krmijo z več kot 5 kg sena na dan.

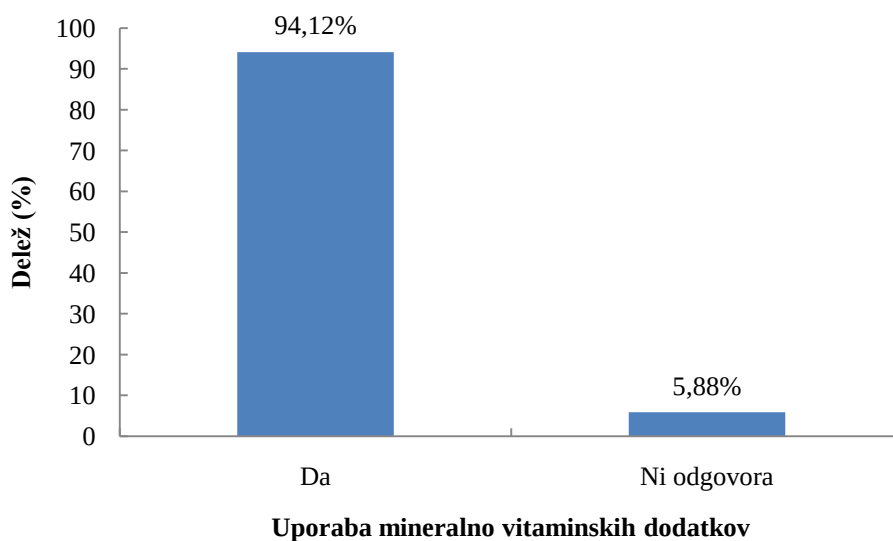
Glede na to, kakšno vrsto sena uporabljajo policisti konjeniki za svoje konje, so v večini odgovorili, da za policijske konje uporabljajo balirano seno, 5,88 % policistov pa na vprašanje ni odgovorilo.

Slika 26: Uporabljena krmila za prehrano policijskih konj

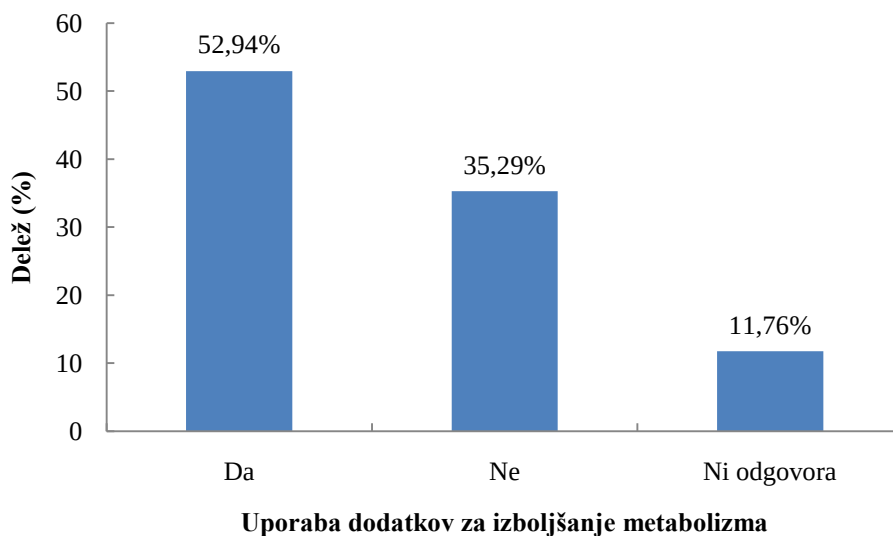
Najpogostejše krmilo, ki ga uporabljajo policisti konjeniki za prehrano konj je oves in sicer v 70,59 %, v 17,65 % uporabljajo oves in specialne brikete, v 11,76 % pa uporabljajo žitno mešanico in specialne brikete (slika 26).

Nekaj več kot polovica policistov konjenikov (52,94 %) dodajajo energijske dodatke v krmo. Dodatkov v krmo ne dodaja 41,18 % konjenikov, 5,88 % konjenikov pa na vprašanje ni odgovorilo.

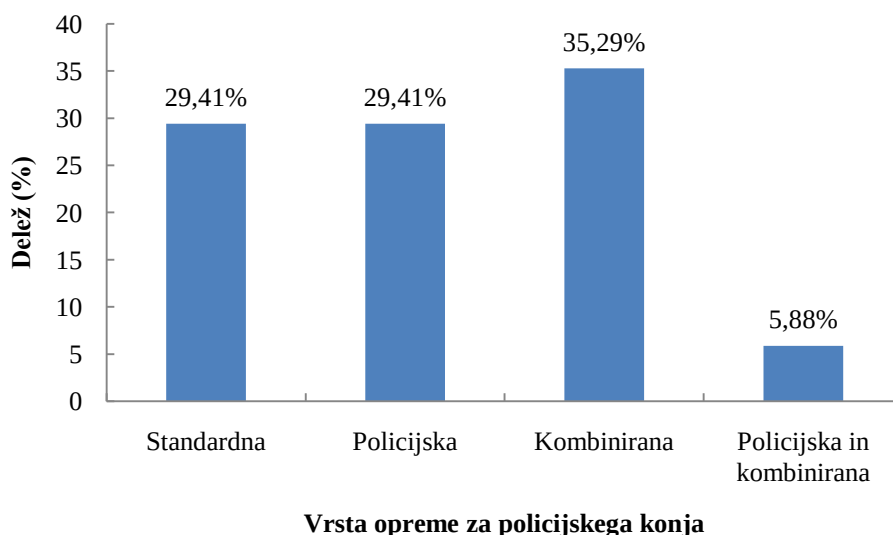
Slika 27: Uporaba mineralno-vitaminskih dodatkov

Vitamini so organske snovi, ki so za življenje nujno potrebni. Večino potrebnih vitaminov konji dobijo s krmo, nekaj pa se jih sintetizira v samem telesu. Potrebe po vitaminih so odvisne od vrste živali ter od delovne aktivnosti. Pomanjkanje le-teh vodi do različnih motenj, slabše odpornosti in slabše delovne sposobnosti. Večina policistov konjenikov (94,12 %) uporablja mineralno-vitaminske dodatke v prehrani konj. Odgovora na to vprašanje ni podalo 5,88 % policistov konjenikov (slika 27).

Slika 28: Uporaba dodatkov za izboljšanje metabolizma v krmi konj

Ker so policijski konji veliko pod stresom, uporabljajo za optimizacijo mišičnega metabolizma tudi dodatke za izboljšanje metabolizma. Na vprašanje ali policisti konjeniki uporabljajo te dodatke v prehrani konj (slika 28) je 52,94 % policistov odgovorilo pritrdilno, 35,29 % pa jih je zanimalo. Odgovora ni podalo 11,76 % anketirancev.

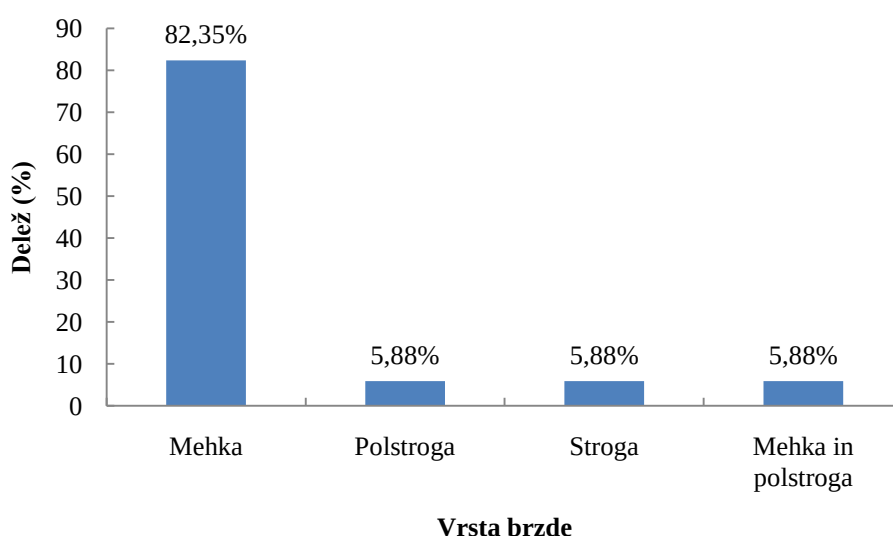

Slika 29: Oprema policijskega konja

Vrste sedel, ki jih uporabljajo policisti konjeniki za konje so standardna in policijska sedla, oboja so zastopana z 29,41 %. V največ primerih uporabljajo kombinirano opremo za

policijskega konja in sicer kot je razvidno iz slike 29, v 35,29 %. Nekateri in sicer 5,88 % pa uporabljajo tako policijsko kot tudi kombinirano opremo za konja.

Policisti konjeniki opravljajo večino službenega dela na konjskem hrbtu. Zato je potrebno imeti ustrezno sedlo, ki se prilega tako konju kot tudi jahaču. Za delo v policiji uporabljajo policisti konjeniki bodisi dresurna bodisi večnamenska sedla. Večnamenska sedla so zastopana v 82,35 %. Dresurno sedlo pa uporablja 17,65 % policistov konjenikov.

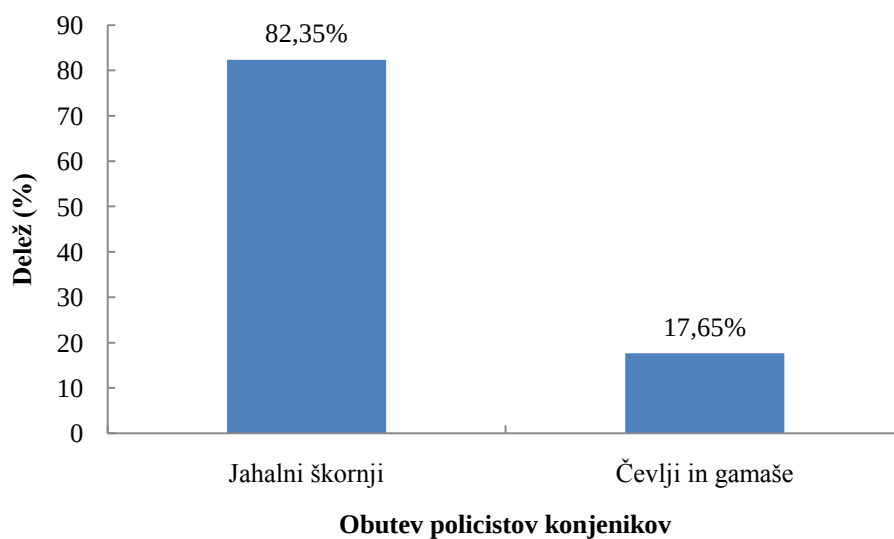

Slika 30: Uporaba brzde pri policijskih konjih

Brzda je potrebna za podajanje informacij konju. Ukaz je potrebno podati v pravem trenutku in na takšen način, da nas razume. Najbolj zastopana uporaba brzde pri policijskih konjih je mehka brzda in sicer z 82,35 %. Uporaba polstroge in stroge brzde sta zastopani z enakim deležem in sicer z 5,88 %. Nekaj policistov konjenikov pa uporablja za svojega konja kombinirano mehko in polstrogo brzdo (slika 30).

Policisti konjeniki uporabljajo pri svojem delu zaščitno čelado in jahalni bič. Uporaba čelade je obvezna, uporaba biča pa izbira posameznika. Jahalni bič je sredstvo prisile, ki je v nekaterih situacijah pri policijskem konju potrebna. Bič uporablja 41,18 % policistov konjenikov, 58,82 % konjenikov pa se uporabe jahalnega biča ne poslužuje.

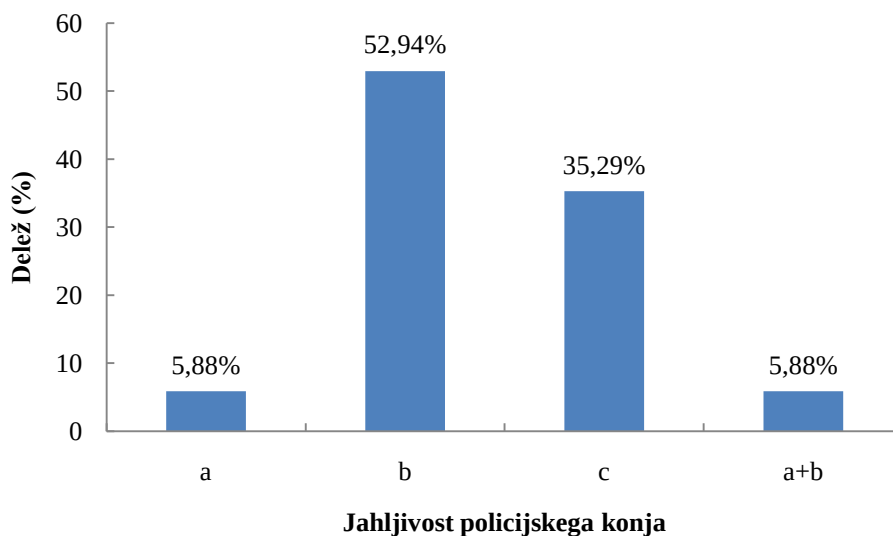
Nekateri policisti konjeniki se poslužujejo uporabe ostrog, drugi ne. Uporaba ostrog je tudi neke vrste prisila. Pri tem je potrebna pravilna uporaba le-teh, saj se lahko ob nepravilni uporabi konji navadijo na ostroge in postanejo neobčutljivi nanje. Ostroge uporablja 76,47 % policistov konjenikov, 23,53 % konjenikov pa se pri delu s konjem ne poslužuje uporabe ostrog.

Slika 31: Uporaba obuvala za delo s policijskimi konji

Kot je razvidno iz slike 31, uporabljajo policisti konjeniki za delo s policijskimi konji jahalne škornje in sicer v 82,35 %. Nekateri konjeniki (17,65 %) uporabljajo čevlje in gamaše.

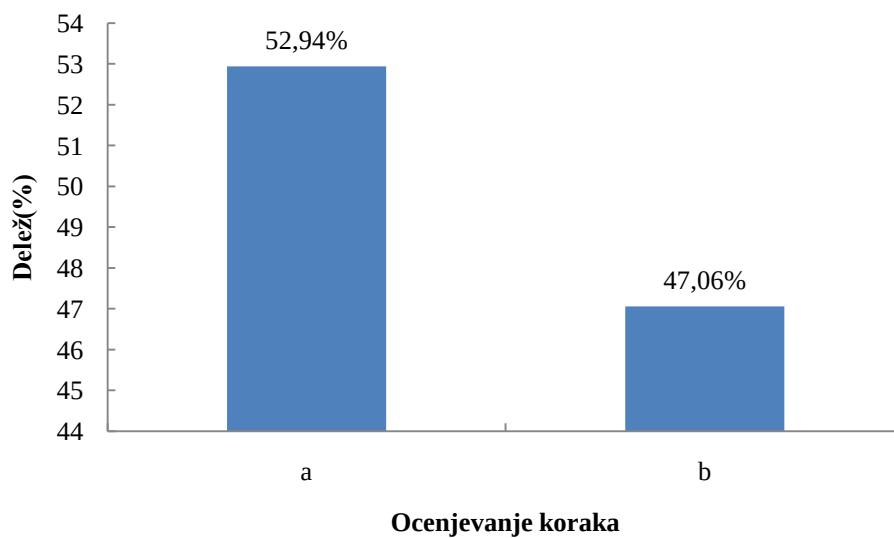
Konji so zelo občutljive živali glede ušes. Če se znajdejo pršice, klop ali morda nedolžna drevesna iglica v konjskih ušesih, začne konj opletati z glavo, kar je lahko moteče pri opravljanju policijskega dela. Zato nas je zanimalo ali imajo policijski konji ušnike. Večina policistov konjenikov uporablja ušnike za policijske konje (94,12 %). Nekateri policisti konjeniki pa niso podali odgovora na to vprašanje.

a = nevarno; b = nekoliko obotavljajoče reakcije na jahačeva dejstva ali pretirana reakcija. Pri vsaj dveh osnovnih hodih še sprejemljiv občutek v sedišču. Težave na roki, zatilju ali predelu vratu; c = zelo visoka športna kooperativnost, popolnoma enostaven za delo. Vsi trije osnovni hodi so uravnoteženi, prepoznavna možnost zbranosti, breztežavno zajahivanje in razjahivanje. Odličen občutek v sedišču, prirojeno gibanje navzgor, vedno sproščen. Stalno v naslonu, mehek na roki, prepusten skozi vrat.

Slika 32: Jahljivost

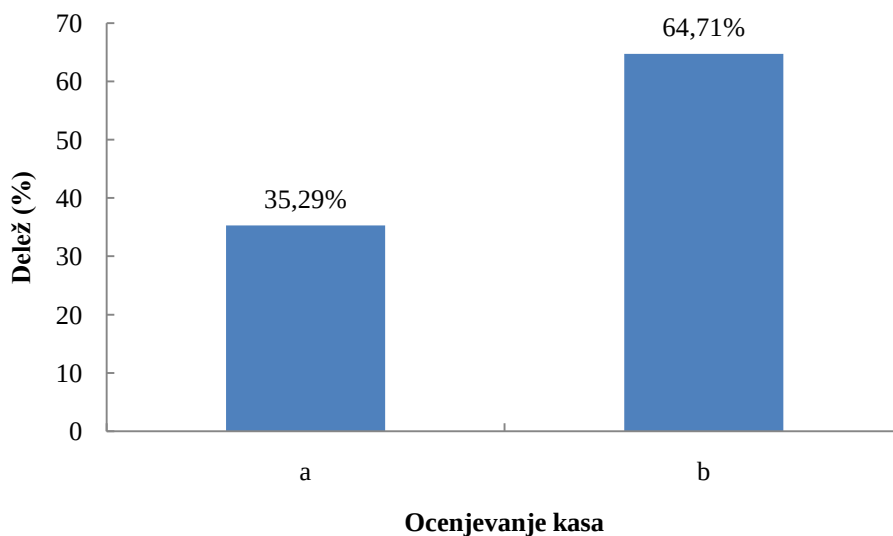
Glede na to, kakšna je jahljivost pri policijskih konjih, so policisti ocenili takole: 5,88 % policistov meni, da je jahanje policijskega konja nevarno. Enak delež policistov konjenikov meni, da je jahljivost policijskega konja med nevarnim in obotavljajočim pri reakciji na jahačeva dejstva. Največ policistov konjenikov in sicer 52,94 % je mnenja, da imajo pri jahljivosti policijskega konja pri vsaj dveh hodih še sprejemljiv občutek v sedlu (slika 32). Le 35,29 % policistov konjenikov je mnenja, da so policijski konji popolnoma enostavni za delo.

a = pomanjkljivosti v aktivnosti in izdatnosti, takt še čist; b = aktivnost, izdatnost in takt odlično.

Slika 33: Korak

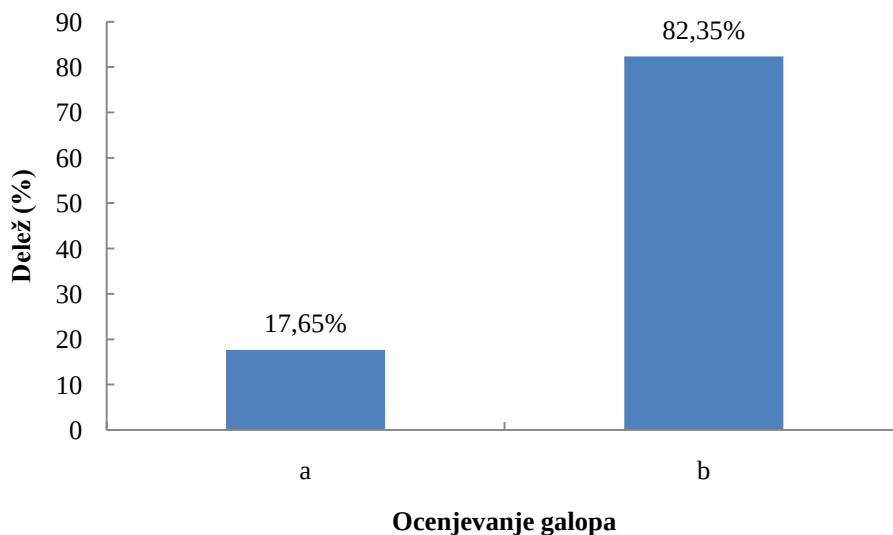
Pri ocenjevanju koraka je 52,94 % policistov konjenikov mnenja (slika 33), da je še nekaj pomanjkljivosti v aktivnosti in izdatnosti koraka, vendar da je takt še čist. 47,06 % konjenikov pa je ocenilo aktivnost, izdatnost in takt pri koraku kot odlično. Noben policijski konj nima motenega poteka gibanja oziroma šepavosti.

a = pomanjkljivosti v zamahu in izdatnosti, takt še enakomeren; b = zamah, izdatnost in takt odlično

Slika 34: Kas

Policisti konjeniki so z 35,29 % mišljenja, da je pri policijskih konjih še pomanjkljivost v zamahu in izdatnosti, vendar da je takt še enakomeren. Da so zamah, izdatnost in takt pri kasu policijskega konja odlični je mnenja 64,71 % policistov konjenikov (slika 34).

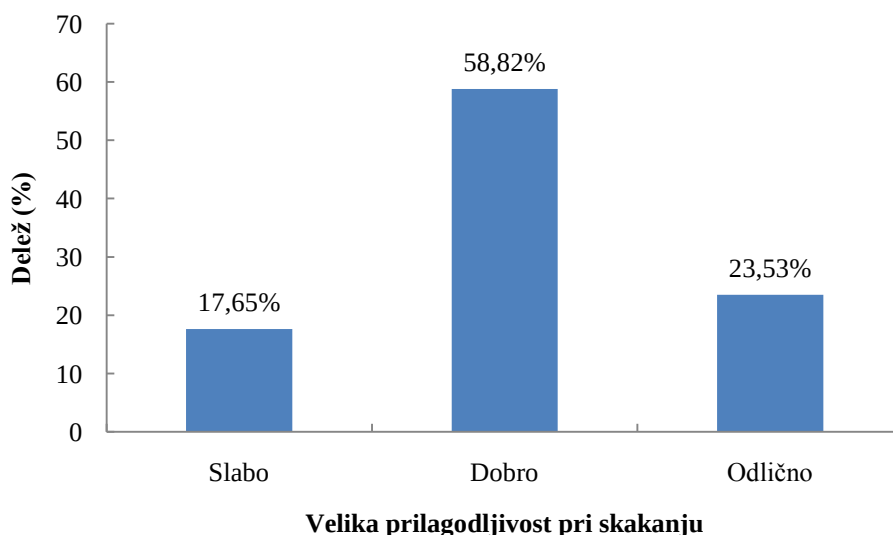

a = pomanjkljivosti pri zamahu in izdatnosti, takt še enakomeren; b = zamah, izdatnost in takt odlično, jasno navzgor izražen galop.

Slika 35: Galop

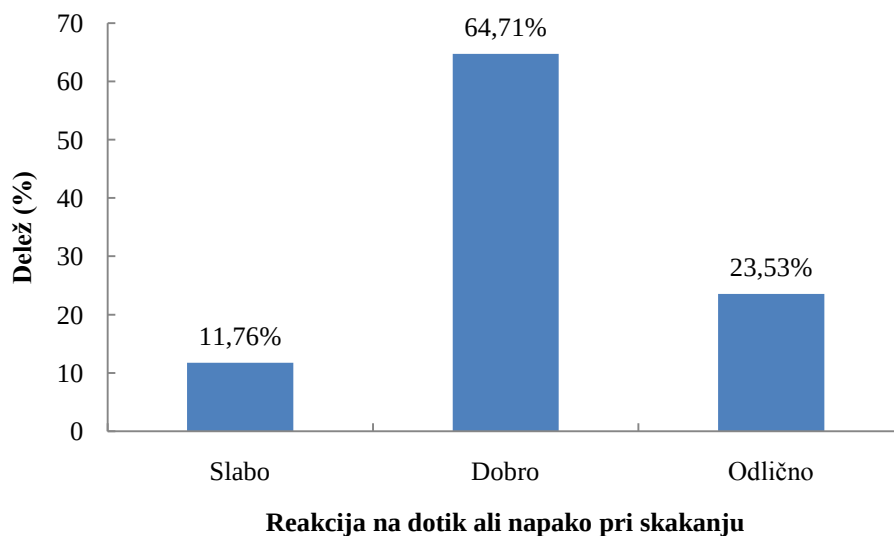
Policisti konjeniki so ocenili, kot je razvidno iz slike 35, da so zamah, izdatnost in takt pri

galopu odlični kar z 82,35 %. Nekaj policistov konjenikov pa je bilo prepričanih, da je še nekaj pomanjkljivosti pri zamahu in izdatnosti nekaterih konjev vendar, da je takt še enakomeren.

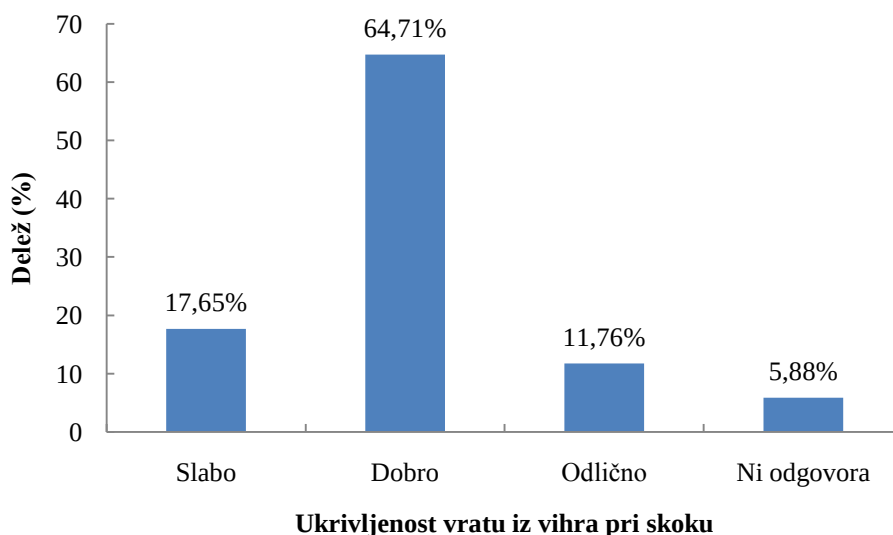
Slika 36: Velika prilagodljivost pri skakanju

Na to, da je velika prilagodljivost pri skakanju dobra, odgovarja 58,82 % policistov konjenikov (slika 36). Odlična velika prilagodljivost pri skakanju je zastopana z 23,53 % in slaba prilagodljivost s 17,65 %. V povprečju je velika prilagodljivost pri skakanju dobra. Vsa vprašanja v zvezi s skakanjem smo povzeli po vzoru Preizkusa delovnih sposobnosti kobil (Vollmer, 2009).

Slika 37: Reakcija na dotik ali napako

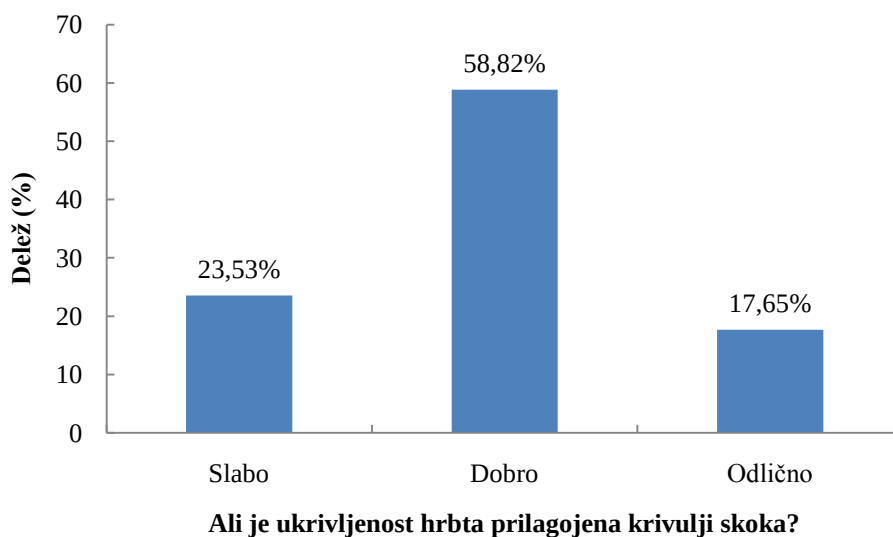
Reakcija na dotik ali napako pri skakanju je po mnenju policistov konjenikov v 11,7 % slaba. Da je reakcija na dotik ali napako pri skakanju policijskih konj dobra meni 64,71 % policistov konjenikov. Kot je razvidno iz slike 37, 23,53 % konjenikov meni, da je reakcija policijskih konj na dotik ali napako pri skakanju odlična.

Slika 38: Ukrivljenost vratu iz vihra

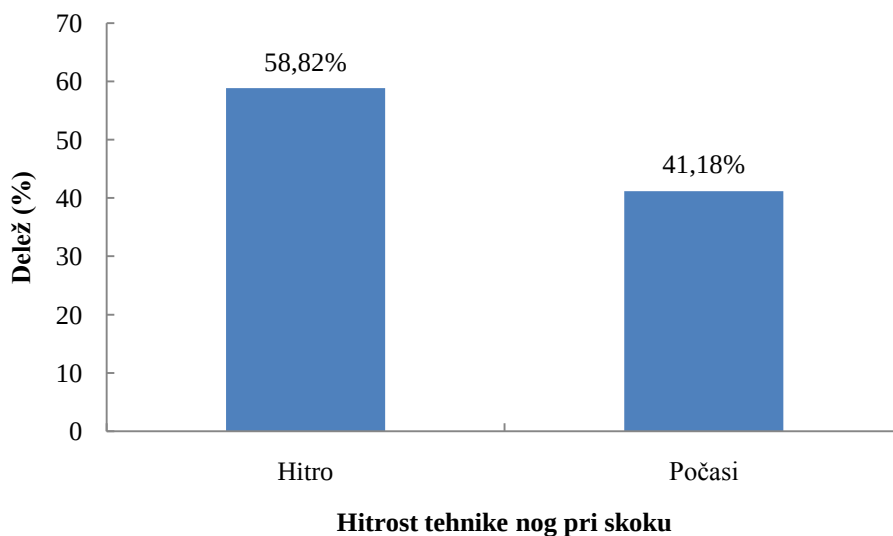
Pri ocenjevanju ukrivljenosti iz vihra pri skoku je največ policistov konjenikov mnenja, da je dobra ukrivljenost in sicer z 64,71 %. Da je ukrivljenost vratu iz vihra slaba meni

17,65 % policistov konjenikov. Odlično ukrivljenost naj bi imelo 11,76% policistov konjenikov, 5,88 % pa jih ni podalo odgovora (slika 38).

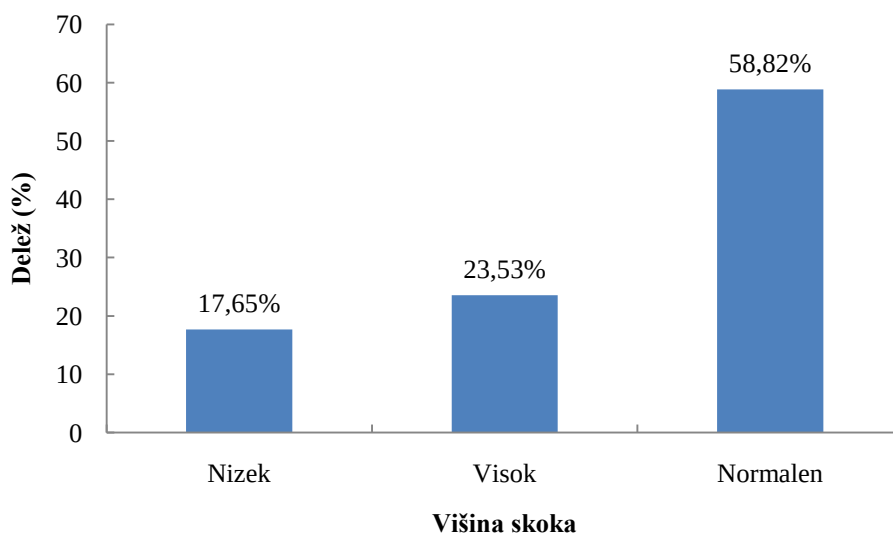
Slika 39: Ukrivljenost hrbta prilagojena krivulji skoka

Ukrivljenost hrbta naj bi bila pri skoku dobro prilagojena krivulji skoka v 58,82 %. Slabo ukrivljenost hrbta glede na krivuljo skoka naj bi imelo 23,53 % policijskih konj. Da je ukrivljenost hrbta odlično prilagojena krivulji hrbta meni 17,65 % policistov konjenikov (slika 39).

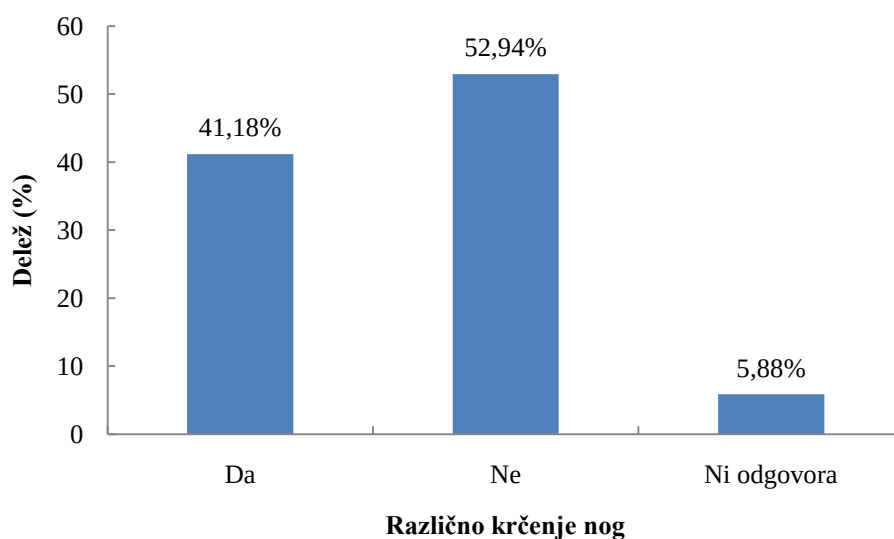
Slika 40: Hitrost tehnike nog pri skakanju policijskih konj

Tehnika nog pri policijskih konjih pri skoku je hitra v 58,82 % primerih. Počasno tehniko nog pa ima po mnenju policistov konjenikov 41,18 % policijskih konj (slika 40).

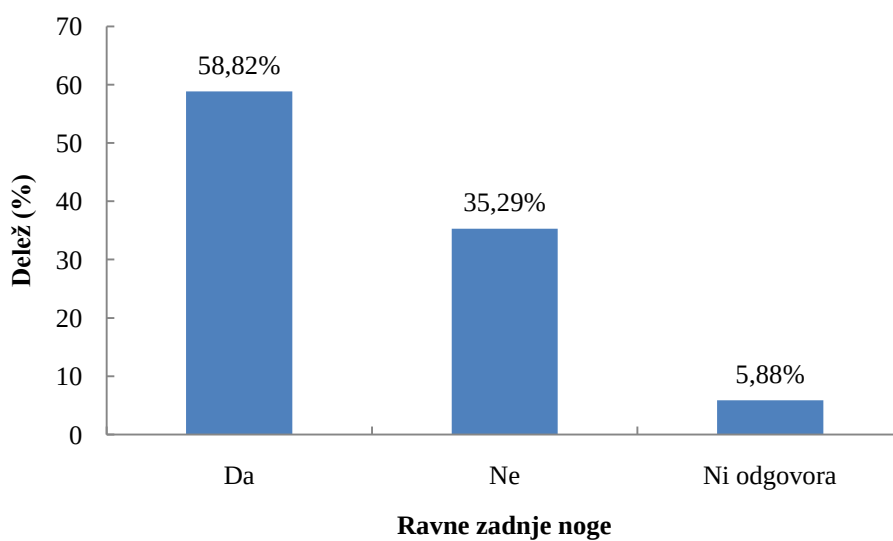
Slika 41: Višina skoka policijskih konj

Pri ocenjevanju višine skoka pri policijskih konjih je 58,82 % policistov konjenikov ocenilo, da je skok normalen. Nekaj več kot 20 % konjenikov je ocenilo skok pri policijskih konjih kot visok. Da je višina skoka nizka pri policijskem konju je ocenilo 17,65 % policistov konjenikov (slika 41).

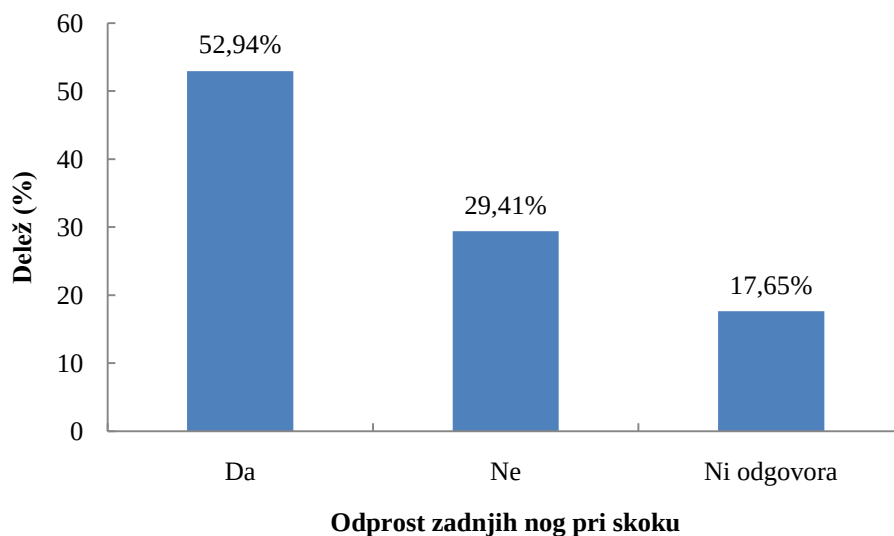
Slika 42: Tehnika nog pri skakanju policijskih konj

Pri skakanju ocenjujejo krčenje nog. Policijski konji so v 41,18 % primerih različno krčili noge, v 52,94 % pa ne. Odgovora na to vprašanje ni podalo 5,88 % anketirancev (slika 42).

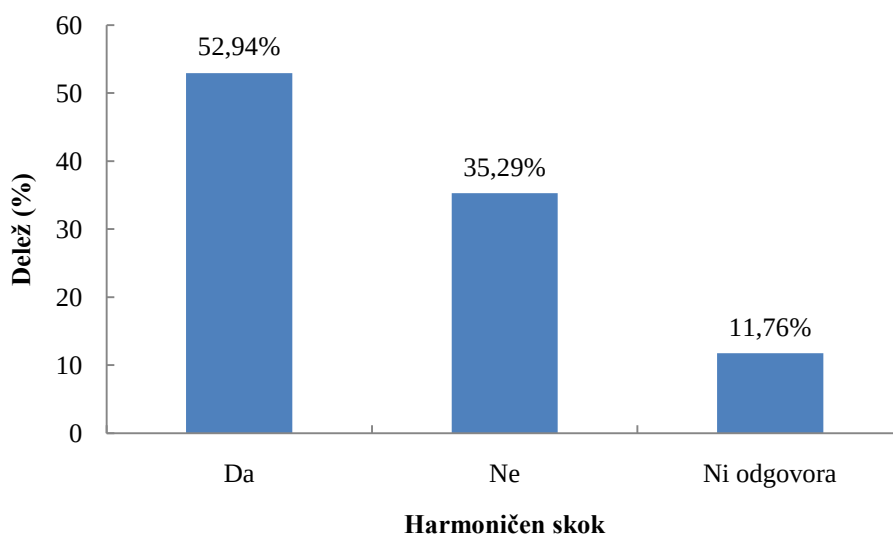
Slika 43: Ravne zadnje noge med skokom čez oviro

Glede na to ali imajo konji pri skoku ravne zadnje noge so policisti konjeniki odgovorili pritrdilo v 58,82 %, v 35,29 % pa nikalno. Na vprašanje ni odgovorilo 5,88 % policistov konjenikov (slika 43).

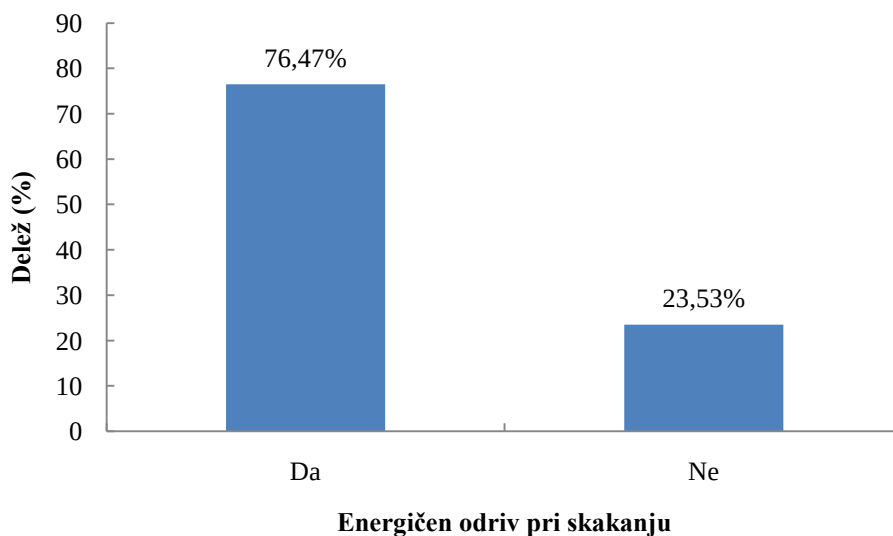
Slika 44: Odprtost zadnjih nog

Glede tehnike nog smo vprašali, če se konj zadaj odpre. Več kot 50 % policistov konjenikov je obkrožilo odgovor da, 29, 41 % pa jih je bilo mnenja, da se konj zadaj ne odpre. Odgovora ni podalo 17, 65 % policistov konjenikov (slika 44).

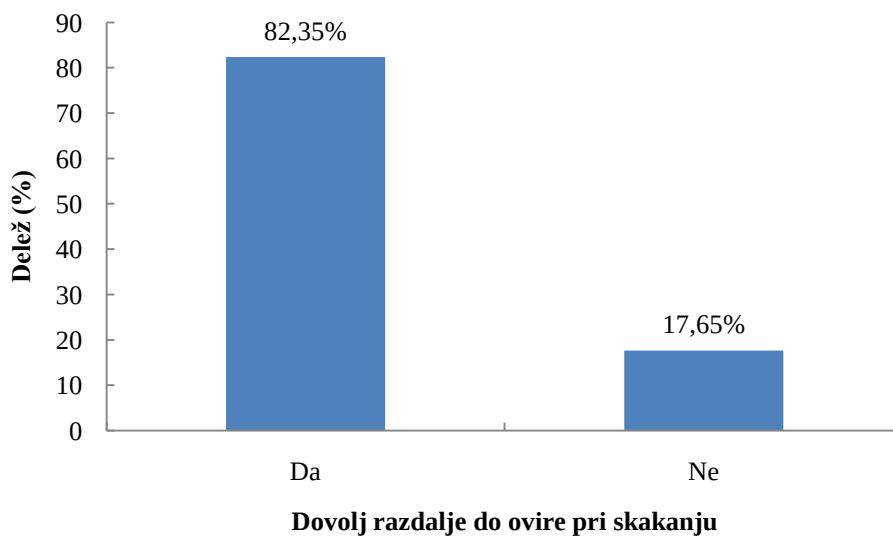
Slika 45: Harmoničen skok pri policijskih konjih

Policisti konjeniki so v 52,94 % primerih mnenja, da je pri policijskih konjih skok harmoničen. Da skok policijskih konjev ni harmoničen meni 35,29 % policistov, 11,76 % konjenikov pa ni podalo odgovora na to vprašanje (slika 45).

Slika 46: Močan in energičen odziv pri skakanju policijskih konj

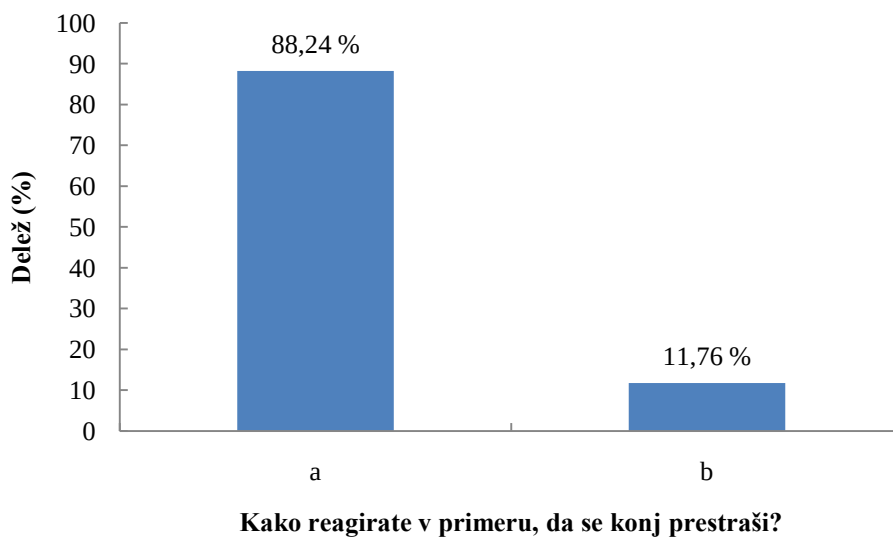
Po mnenju policistov konjenikov ima 76,47 % policijskih konj energičen odziv pri skakanju, 23,53 % policistov pa je menja, da njihov policijski konj nima energičnega odziva pri skakanju (slika 46).

Slika 47: Dovolj razdalje do ovire

Zanimalo nas je, kako policijski konji reagirajo pred oviro. V večini primerov imajo policijski konji dovolj razdalje do ovire pri skakanju in sicer v 82,35 %. Manjši delež

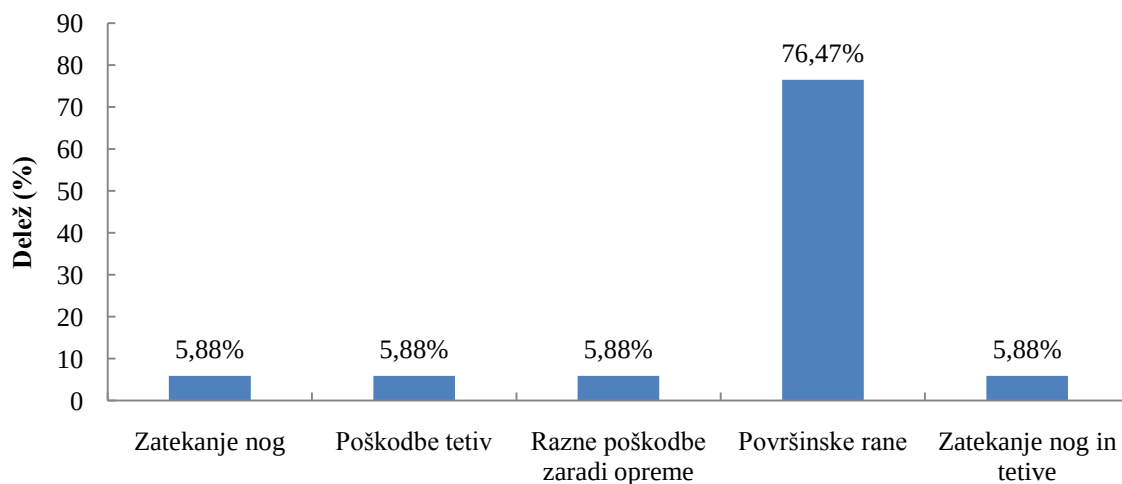
policijskih konj, kot je razvidno iz slike 47, pa nima zadostnega odmika do ovire oziroma nima dovolj zgodnjega odriva.

a = počakate, da se konj pomiri in nadaljujete z delom; b = drugo

Slika 48: Reagiranje policista konjenika v primeru, da se policijski konj prestraši

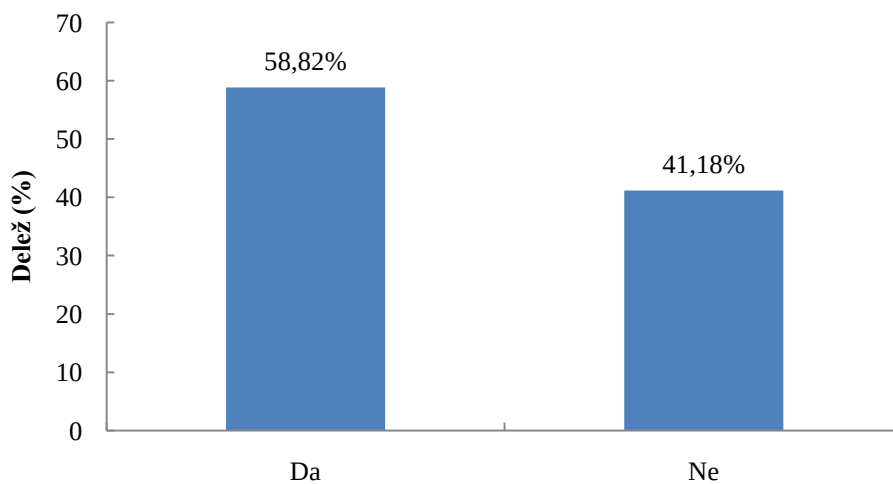
Nihče od policistov konjenikov ne prekine z opravljanjem službene naloge, če se konj med delom prestraši. Večina policistov konjenikov počaka, da se konj, ki ga jezdi, pomiri in nadaljuje s svojim delom. V 11,76 % pa policist konjenik uporabi drugačno metodo (slika 48).

Katere so najpogostejše poškodbe pri konju, ki ga jahate?

Slika 49: Najpogostejše poškodbe pri policijskih konjih

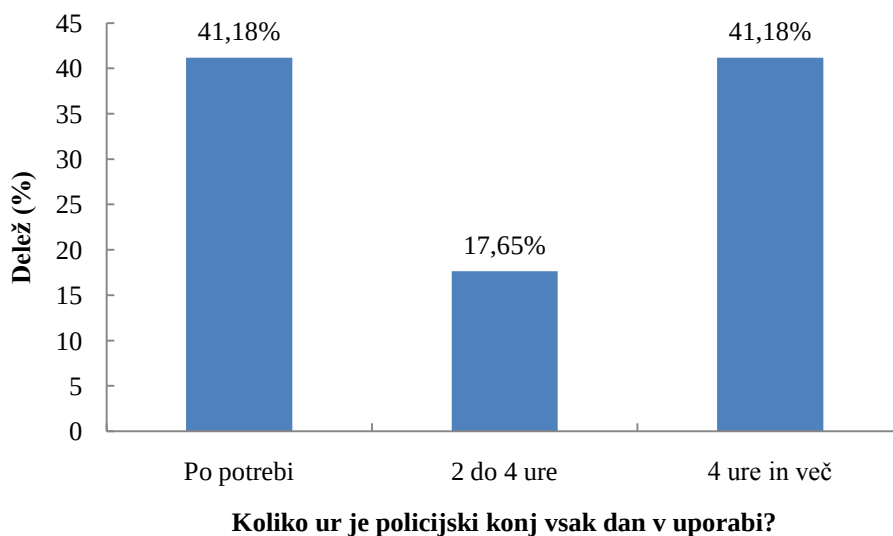
Najpogostejše poškodbe pri policijskih konjih so površinske rane (slika 49), v 76,47 %. Ostale poškodbe, kot so zatekanje nog, poškodbe tetiv, razne poškodbe zaradi opreme so zastopane v enakih odstotkih in sicer v 5,88 %.

Ali je konj vsak dan v uporabi?

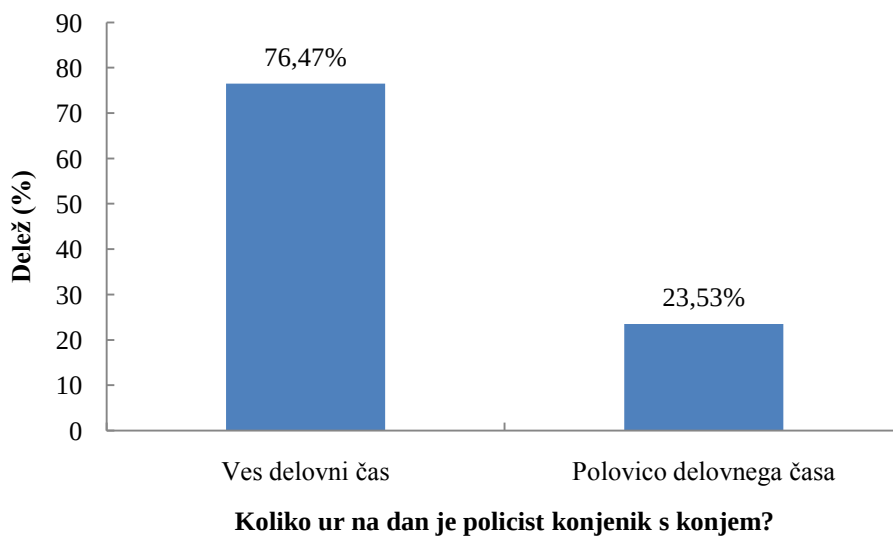
Slika 50: Vsakodnevna uporaba policijskega konja

Več kot polovica policistov konjenikov uporablja svojega policijskega konja vsak dan in sicer v 58,82 %. Dobrih 40 % policijskih konj pa ni vsak dan v uporabi (slika 50). Uporaba je odvisna od tega, kako so dela policistov razporejena, kakšen je delavni načrt policista in kateri dogodki se odvijajo po Sloveniji.

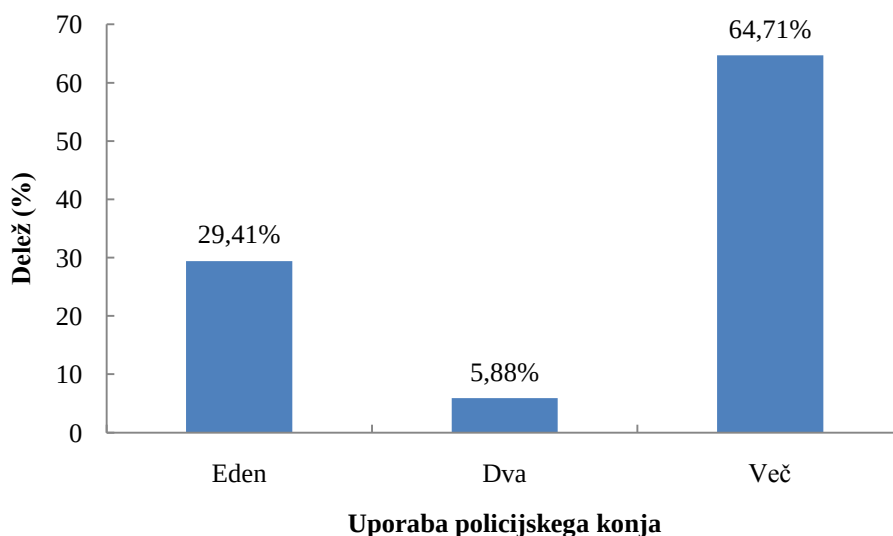
Slika 51: Dnevna uporaba policijskega konja

Uporaba policijskega konja je odvisna od konjenika. Nekateri ga uporabljajo po potrebi in sicer v 41,18 %. Drugi policisti ga uporabljajo 2 do 4 ure na dan in sicer v 17,65 %. Dobrih 40 % konjenikov uporablja policijskega konja po 4 ure in več na dan (slika 51).

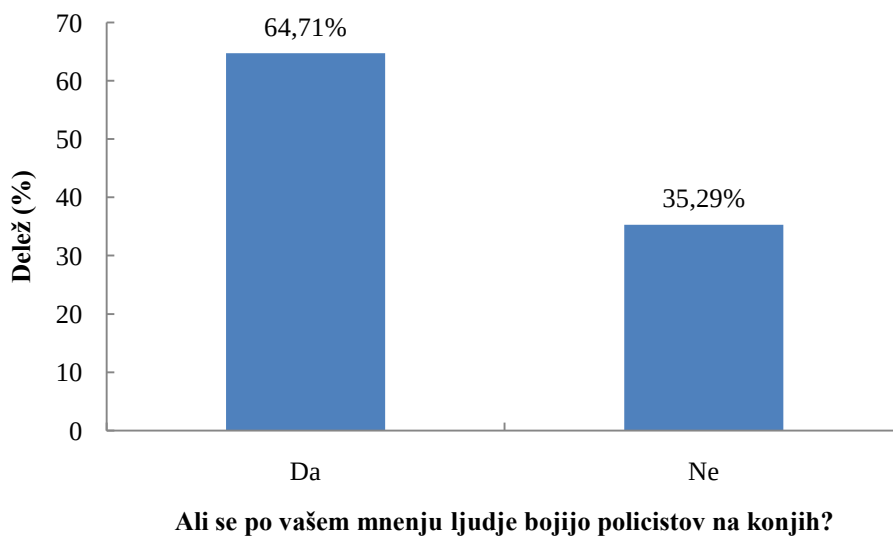
Slika 52: Delovni čas policista konjenika s policijskim konjem

Največ konjenikov preživi ves delovni čas s svojim policijskim konjem in sicer kar 76,47 %. Dobrih 20 % policistov konjenikov pa preživi s svojim delovnim konjem na policiji polovico delovnega časa (slika 52).

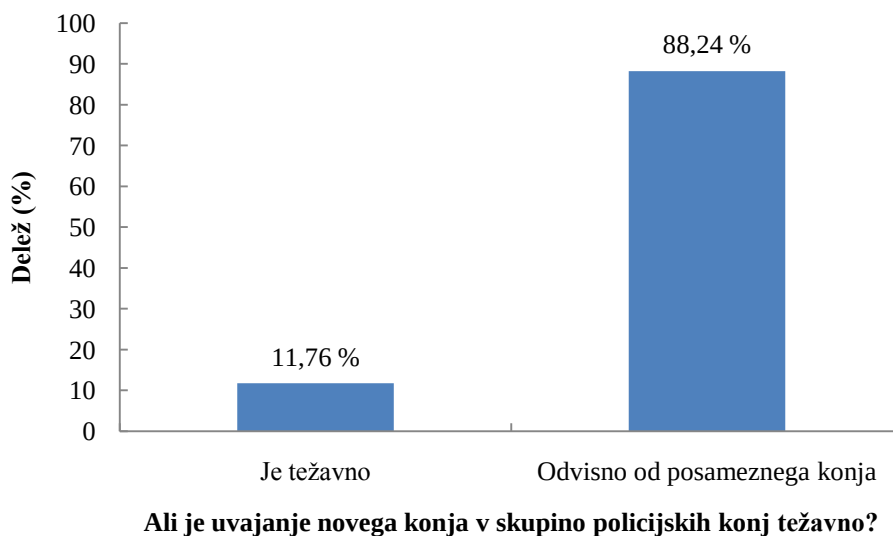
Slika 53: Delež policistov konjenikov glede na uporabo istega policijskega konja

V navadi je, da vsak policist konjenik lahko jezdi katerega koli policijskega konja oziroma večino policijskih konj (64,71 %). Vendar imajo vseeno določeno kateri konjenik skrbi za katerega policijskega konja. Skoraj 30 % policistov (slika 53) uporablja enega konja.

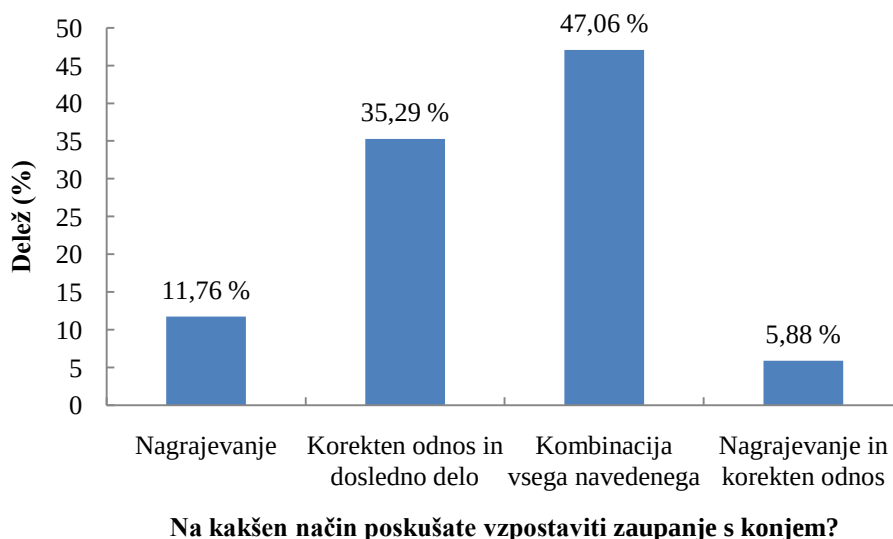
Slika 54: Delež ljudi, po mnenju policistov konjenikov, ki se bojijo policistov na konjih

Po mnenju policistov konjenikov se 64,71 % ljudi boji policistov na konjih, 35,29 % policistov konjenikov pa je mnenja, da se ljudje ne bojijo policistov na konjih (slika 54).

Slika 55: Potek uvajanja novega konja v skupino policijskih konj

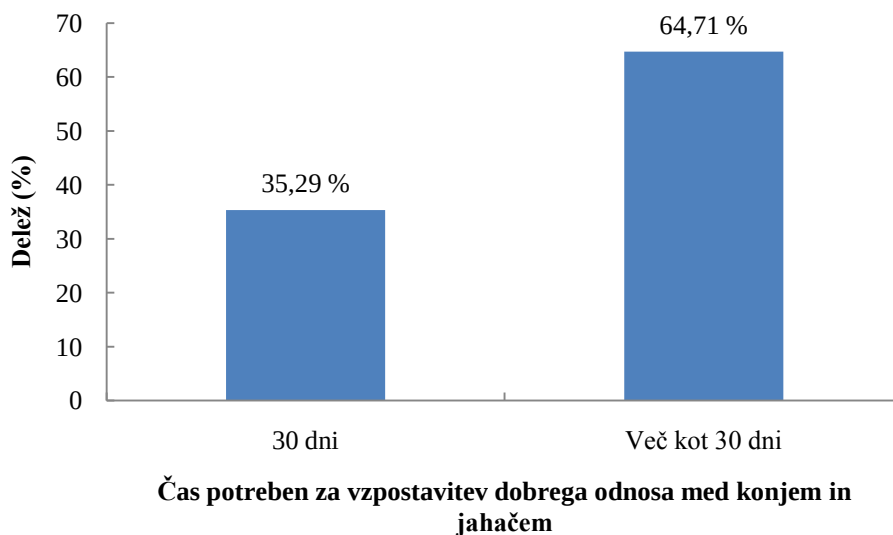
Na vprašanje ali je uvajanje novega konja v skupino policijskih konj težavno je bilo 88,24 % policistov konjenikov mnenja, da je uvajanje odvisno od posameznega konja, 11,76 % policistov na konjih pa meni, da je uvajanje novega konja v policijo težavno (slika 55).

Slika 56: Potek vzpostavitve zaupanja med policistom in konjem

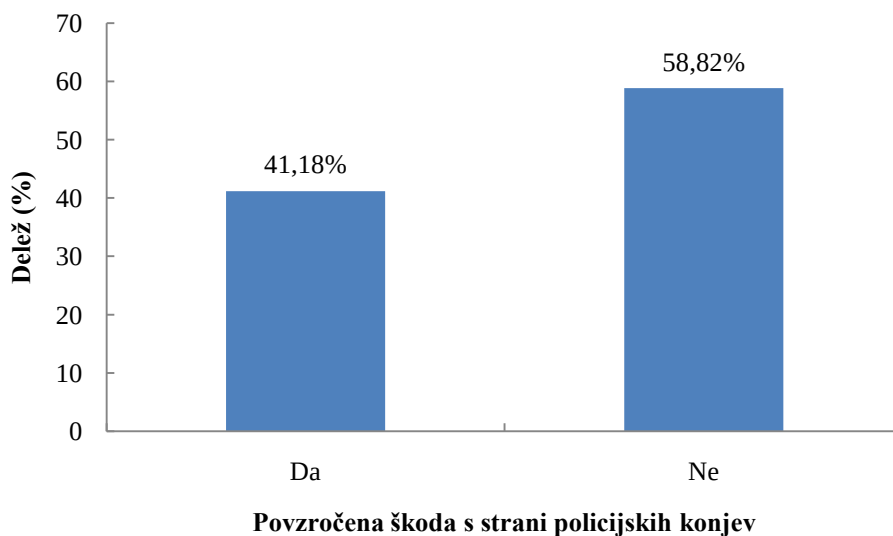
Pri vzpostavljanju zaupanja med policistom in konjem uporabljajo policisti različne metode. Največ, v tem primeru 47,06 % policistov konjenikov je mnenja, da je najboljša uporaba kombinacija nagrajevanja, korektnega odnosa in doslednega dela. Da sta za

vzpostavljanje odnosa pomembna korekten odnos in dosledno delo je mnenja 35,29 % anketirancev. Da pa je samo nagrajevanje pomembno za vzpostavitev odnosa je mnenja 11,76 % policistov konjenikov, le 5,88 % konjenikov je mnenja, da sta pomembna nagrajevanje in korekten odnos do konja (slika 56).

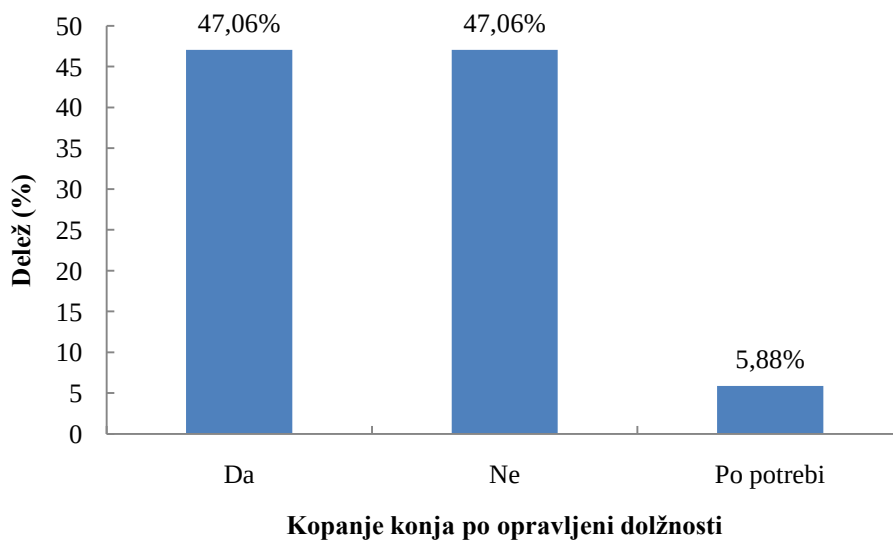
Slika 57: Čas, ki je potreben za vzpostavitev dobrega odnosa med konjem in jahačem

Kar 64,71 % policistov konjenikov (slika 57) je mnenja, da je za vzpostavitev dobrega odnosa med konjem in jahačem potrebnih več kot 30 dni. Da je dovolj že 30 dni za vzpostavitev dobrega odnosa je mnenja 35,29 % policistov konjenikov.

Slika 58: Delež odgovorov policistov konjenikov glede na povzročeno oz ne povzročeno škodo

V preteklosti naj bi policijski konj nekoga poškodoval oz. povzročil materialno škodo, za kar je podalo mnenje 41,18 % policistov, 58,82 % policistov konjenikov pa je mnenja, da policijski konj ni povzročil še nobene materialne škode niti ni nikogar poškodoval (slika 58).

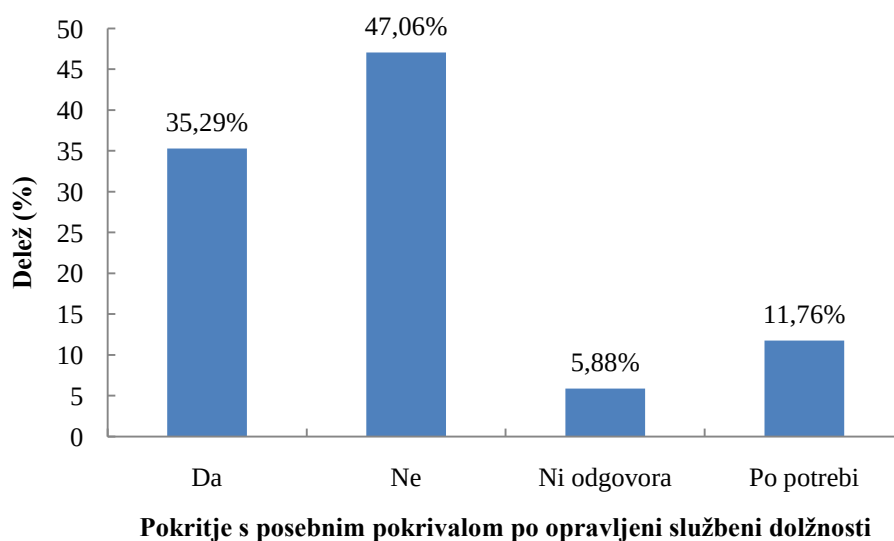

Slika 59: Delež odgovorov policistov konjenikov glede oskrbe konja (kopanje) po opravljeni službeni dolžnosti

Zanimalo nas je kako poskrbijo policisti konjeniki za svoje konje po opravljenem delu. Nekateri policisti konjeniki (47,06 %) se odločijo za kopanje konja, drugi (47,06 %) ne.

Za kopanje konja po potrebi se odloča 5,88 % policistov konjenikov (slika 59).

Konja lahko kopamo celega ali samo noge. Če konju operemo le noge, je to zanj dobra masaža in prijetna ohladitev v vročih dneh. V večini primerov (94,12 %) policisti konjeniki po opravljeni službeni dolžnosti svojega policijskega konja očistijo in skrtlačijo ter mu okopajo noge. Nekateri anketiranci pa na vprašanje niso odgovorili.

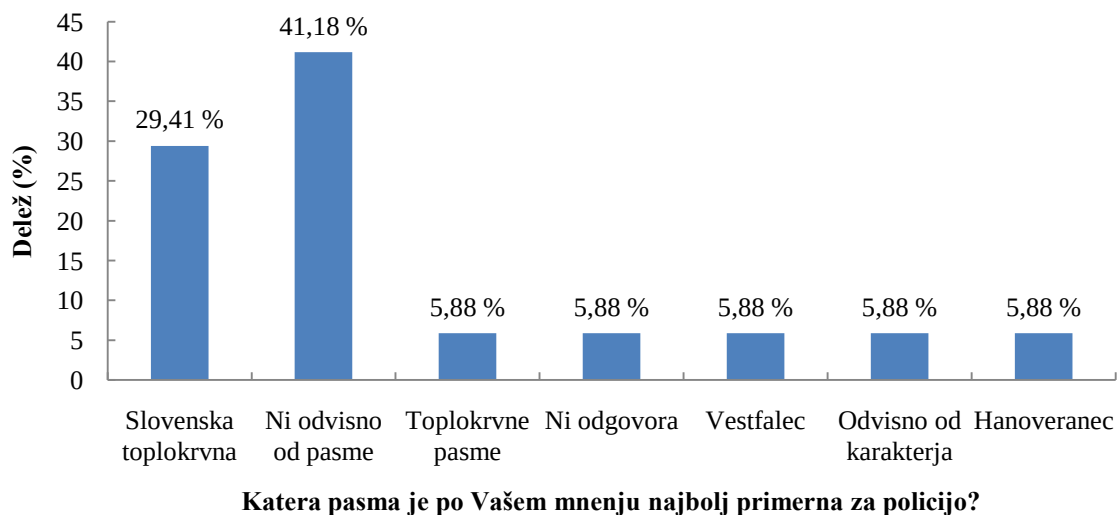
Slika 60: Ali so policijski konji pokriti s posebnim pokrivalom po opravljeni službeni dolžnosti?

Največkrat policisti svojih konj po opravljeni službeni dolžnosti ne pokrijejo, 35,29 % policistov konjenikov pa svojega konja po opravljenem delu pokrije. Nekateri konjeniki pokrijejo policijskega konja po potrebi in sicer v 11,76 %, 5,88% policistov konjenikov pa ni podalo odgovora (slika 60).

Večino policijskih konjev pozimi ni pokritih v boksu in sicer tako trdi 88,24 % policistov konjenikov. Nekaj policistov konjenikov, pa svoje konje pokrije, medtem ko so v boksu in ne opravljajo službene dolžnosti. Konji so namreč v zimskem času obriti, razen v predelu, kjer je nameščeno sedlo in ščitniki.

Policijski konji morajo biti pri nekaterih javnih shodih opremljeni s posebno opremo. S posebnim prozornim vizirjem imajo zaščitene oči in glavo, na nogah pa imajo ščitnike za ublažitev morebitnih udarcev predmetov, ki se lahko odbijejo od tal ali so namerno vrženi

vanje. V 58,82 % so policisti konjeniki mnenja, da so policijski konji s posebno opremo težje obvladljivi. Drugi pa so mnenja, da konj dodatna oprema ne moti in tako niso težje obvladljivi. Lonžiranja se poslužujejo vsi policisti konjeniki.

Slika 61: Delež odgovorov policistov konjenikov glede na to katera pasma se jim zdi najprimernejša

V 41,18 % so policisti konjeniki bili mnenja, da za delo v policiji ni pomembna pasma konja. Nekateri so bili mnenja, da je primerna pasma STK in sicer z 29,41 %. V enakem deležu pa so si sledili odgovori, da so za delo v policiji primerne toplokrvne pasme oz. da je najprimernejša pasma vestfalec oz. hanoveranec. Drugi so bili prepričanja, da je pomemben karakter konja za delo v policiji. Nekaj jih ni podalo odgovora (slika 61).

4.2 ANALIZA PO PASMAH

Ankete smo razdelili po pasmah in izbrali pomembna vprašanja, ki so se nanašala izključno na policijske konje. V Gotenici je bilo osem različnih pasem in sicer STK, češka toplokrvna, vestfalec, latvijska toplokrvna pasma, slovaška toplokrvna, renski toplokrvni konj, ruski budjonny in lipicanec. Vprašanja, ki so nas zanimala so v prilogi B.

Preglednica 2: Ocene policijskih konj po pasmah

Pasme konj v policiji	STK	CZWB	WESTF	LTK	SVK	RTK	BUDJ	LI
Število konj po pasmi	5	4	2	2	1	1	1	1
Povprečna starost konj	11,4	10,25	9	7,5	13	6	13	11
OBNAŠANJE								
V boku	4,2	4,25	3,5	4	4	5	4	4
Pri čiščenju vseh delov telesa in kopit	3,6	3,75	4	4	5	4	3	4
Pri sedlanju in uzadnju	3,8	4,25	4	3	4	4	4	4
Pri kovanju	5	5	5	5	3	3	5	5
Pri nakladanju	5	4	3	5	5	5	5	5
ODNOS								
Do drugega konja	3	3,75	3,5	4	4	4	4	4
Do drugih živali (psi)	3,4	4	4	4	4	4	4	4
JAH LJIVOST								
Jahljivost	3	4	3	3	5	3	5	5
Korak	4,6	4	3	4	3	3	3	5
Kas	4,6	4,5	3	5	3	3	5	5
Galop	4,6	5	4	4	5	5	5	5
TEHNIKA SKOKA								
Prilagodljivost	3	3,5	3	3	3	3	3	3
Dotik	3,4	3,5	3	3	3	3	3	3
Z vihra	3	2	3	3	3	3	3	5
Krivulja	2,2	4	2	3	3	3	3	3
Povprečje	3,76	3,97	3,40	3,80	3,80	3,67	3,93	4,27

STK= slovenski toplokrvni konj, CTK = češki toplokrvni konj, WESTF= vestfalec, LTK= latvijski toplokrvna pasma, SVK= slovaški toplokrvni konj, RTK = renski toplokrvni konj, BUDJ = ruski budjonny, LI = lipicanec

Enačba za izračun ocene, če so bili trije možni odgovori na vprašanje:

$$\frac{((\% \text{ odgovora } a) \times \text{naša ocena}) + ((\% \text{ odgovora } b) \times \text{naša ocena}) + ((\% \text{ odgovora } c) \times \text{naša ocena})}{100 \%} \dots (1)$$

V enačbi (1) prikazujemo, kako smo izračunali ocene, ki so prikazane v preglednici 2. Našo oceno smo zapisali v prilogo B zraven vsakega odgovora v oklepaju. Do naših ocen smo prišli s pomočjo pravilnika o nakupu in razpolaganju s službenimi živalmi v policiji. Najbolj zaželen odgovor je dobil oceno pet, najmanj zaželen pa 1. Pri vprašanjih s tremi odgovori so bile ocene $a = 5$, $b = 3$ in $c = 1$ ali $a = 1$, $b = 3$ in $c = 5$, odvisno od vprašanja. Pri vprašanjih s štirimi ali petimi odgovori so ocene odgovorov na posamezna vprašanja določene in prikazane v prilogi B.

Najboljši rezultat je dobil lipicanec in sicer 4,27, kar je razvidno iz preglednica 2, sledijo mu češki toplokrvni konj z oceno 3,97, ruski budjonny z oceno 3,93, latvijski in slovaški toplokrvni konj z oceno 3,8. Na 5. mestu je slovenski toplokrvni konj, ki mu sledi renski toplokrvni konj in nazadnje še vestfalec z oceno 3,4. Za natančno oceno bi bilo potrebno večje in izenačeno število konj posamezne pasme.

5 RAZPRAVA IN SKLEPI

5.1 RAZPRAVA

Združenje rejcev slovenskih toplokrvnih konj v sodelovanju z Republiško strokovno službo v konjereji že od leta 1996 organizira Preizkus delovne sposobnosti toplokrvnih kobil (Gorišek, 2010). Preizkus se je nekaj časa izvajal v obliki delovnega testa na testni postaji, leta 1999 se je prvič izvedel tudi v obliki izpita, od leta 2000 pa se le ta izvaja samo še v obliki izpita. Preizkus delovne sposobnosti v obliki izpita običajno poteka dva dni. Prvi dan kobile ocenjujejo v prostem skakanju, kjer ocenijo tehniko skoka in moč odrida, ter pod sedlom z jahačem, ki ga zagotovi lastnik kobile. Ocenjujejo se hod, kas in galop. Drugi dan testni jahač ocenjuje jahljivost kobile. Ne ocenjujejo ujahanosti kobile, temveč udobnost, uravnoteženost, propustnost, odziv na dejstva in občutek na roki. Sodniško komisijo sestavljajo trije člani – predstavnik ZRSTK, predstavnik RSSK, vsako leto pa je član komisije tudi vabljeni sodnik iz Nemčije. Ker je celoten preizkus delovne sposobnosti povzet po nemškem sistemu, je smiselno, da ga ocenjuje nekdo, ki ima s tem dolgoletne izkušnje. Število konj je v Nemčiji zelo veliko, zato so možnosti za pridobitev znanja in ocenjevanja ter s tem primerljivosti v kakovosti konj precej večje. Tudi jahljivost oceni tuj - nemški testni jahač, zaradi bolj objektivne presoje. Za ocenjevanje jahljivosti se je prav tako potrebno primerno izobraziti in izpolniti določene predpisane pogoje, predvsem pa je potrebnih veliko izkušenj pri šolanju mladih konj.

Za uporabo v policiji bi bilo potrebno ocenjevati še: vedenje konja v boksu/hlevu, vedenje pri čiščenju, sedlanju, odzive na dim, odzive na hrup, nenadne zvoke, odziv na strel/pok, vedenje pri transportu (natovarjanje, prevoz, raztovarjanje), dovzetnost za učenje, popravke, dovzetnost za sprejemanje novih ljudi, vedenje v stiku z drugimi konji, splošen videz, vtis, ocena pri zajahanju in vaji »stoj«, ocena fizične kondicije, ocena vedenja pri gibanju na terenu, ocena vedenja v prometu in stanje kopit. To bi lahko dosegli s ponovno uvedbo 21-dnevnega delovnega testa.

Vsa dodatno našteta vedenja bi opazovali tudi pri licenciranih žrebcih. Parjenje kobile in žrebca z znanimi ocenami iz testa bi omogočilo prvo oceno uporabnosti potomca za delo v policiji. Rejec bi moral ustrezno skrbeti za potomca, do usposabljanja za delo v policiji. Policiji bi na ta način olajšali iskanje ustreznih konj.

Po našem mnenju bi bil za policijo najbolj ugoden nakup konja v centru, ki se ukvarja z namensko vzrejo in pripravo mladih konj. Tako bi se policija izognila marsikaterim dodatnim stroškom pri usposabljanju konj in jahačev. Predvsem bi s tem pridobila večjo garancijo ob kupljenem konju, da le-ta ne bo pokazal napak, ki jih je nemogoče odpraviti. Prepričani smo, da bi bilo v Sloveniji mogoče organizirati vzrejo »uporabnih« konj. To bi bilo lahko v obliki dodatne dejavnosti na kmetiji, v obliki selekcijskega centra ali celo državne kobilarne. Za takšno zahtevno delo so primerni samo najboljši in najkakovostnejši konji. Zmotno in hudo napačno je mišljenje, da je za »uporabnega« konja primeren vsak konj, ki ni dober za šport ali nima velike vzrejne vrednosti. Iz same ankete je razbrati, da je najboljšo oceno dobil konj pasme lipicanec. V policiji pa je uveljavljeno prepričanje, da lipicanci niso primerni konji za delo v policiji zaradi bele barve in premajhne višine v vihru, vendar ga imajo, ker je predstavnik slovenske avtohtone pasme.

Konj torej ne sme imeti nobene očitne in tudi prikrite anatomske ali zdravstvene napake oziroma težave. Značaj mora biti umirjen, a hkrati dovolj samozavesten in temperamenten, da mu omogoča zahtevne reakcije in izvedbo vseh zahtevnih treningov in usposabljanj. Vendar je za usposabljanje zelo pomemben pravilno zgrajen odnos med policistom konjenikom in konjem. Le tak odnos nam lahko zagotovi uspešno delo. V primeru slovenske policije morajo biti konji sposobni prilagajati se več konjenikom, kar ni vedno praksa v državah, kjer je takšno policijsko delo bolj razvito. S stalnim delom samo ene osebe s konjem se doseže bistveno boljše rezultate dela. Na učinek posameznega konjenika in konja dodamo še uspešno izurjeno celoto (v našem primeru enoto) in uvedba konj v policijsko delo je več kot upravičena in si zasluži še večjo pozornost.

5.2 SKLEPI

- Za policijskega konja ni pomembna pasma, ampak predvsem njegove fizične in psihične lastnosti.
- Glede na pestro pasemsko sestavo črede konj v slovenski policiji je očitno, da v Sloveniji ne obstaja nikakršno načrtno rejsko delo za pripravo mladih konj za delo v policiji.
- Največ konj v policiji je predstavnikov STK.
- Policistom konjenikom se barva policijskega konja ne zdi pomembna, vendar pa večina meni, da je za delo v policiji najprimernejši rjavec.

6 POVZETEK

Med opazovanjem usposabljanja v Gotenici med 4.10.2009 in 5.10.2009 smo prišli do ugotovitve, da so policijski konji za delo v policiji potrebni. V določenih primerih lahko policist na konju doseže bistveno večji učinek kot normalno opremljen in izurjen policist. Pri tem mislimo, tako na fizični kot psihološki učinek. Policist konjenik že s svojim položajem (dvignjen nad okolico, ki jo varuje) lažje obvlada vse kritične situacije in opravlja vsakodnevne naloge. Pojav konja in konjenika ima tudi poseben psihološki učinek in deluje zelo pozitivno na umirjanje neljubih dogodkov, v katerih se pojavi. Seveda tak učinek dosežemo z dobro izurjenimi, izšolanimi konji in jahači. Samo dobro izobražen policist konjenik na področju spoznavanja lastnosti konja, lahko v fazi treningov in priprav potegne največ iz konja in poveča njegovo učinkovitost pri opravljanju službene dolžnosti.

Konji za delo v policiji morajo biti v dobri psihični in fizični kondiciji. Policijski konji se veliko gibajo izven naravnega okolja, iz katerega izhajajo. Delajo predvsem v okolici, ki iz stališča konja kot živali, ni najprimernejša (mesto, asfaltne in betonske poti ter ceste). Že ob običajnih preventivnih nalogah, ki jih izvajajo, so izpostavljeni izredno velikim dražljajem iz okolice, v primeru nepredvidenih intervencij in ukrepov pa še toliko bolj. Čeprav je konj v svoji osnovi čredna žival (navajena živeti v skupini in ji dobro organizirana čreda praktično pomeni preživetje v težkih življenjskih razmerah), je delo v enoti (skupini) za konja velik psihološki pritisk in mora skozi svoj trening pozabiti na svoje naravne nagone ter se popolnoma podrediti človeškim zahtevam (potrebam). Ena od najpomembnejših lastnosti dobrega policijskega konja je njegova нравstvena uravnoteženost. Samo redki so kos vsem psihičnim pritiskom in zahtevam, ki jih pred njih postavlja njihova namembnost, sam trening in kasneje izvajanje vseh potrebnih nalog.

V Sloveniji bi moral nekdo prevzeti pobudo za vzrejo konj za delo v policiji. Sodeloval bi tako z Združenjem rejcev slovenskih toplokrvnih konj, Republiško selekcijsko službo za konjerejo in policijo. Policija bi pridobivala rezultate iz preizkusov, tako bi konji z ustreznimi lastnostmi (miren, neustrašen, učljiv, ubogljiv, zdrav konj, višine 170 cm in barve rjavec), šli na policijsko postajo, kjer bi sledilo samo še usposabljanje za delo v policiji. Polovico dela bi s tem imela policija že opravljenega.

7 VIRI

Apte S. 2007. Police horses. New York, Bearport publishing company: 32 str.

Czech warm blood. Wikipedia, the free encyclopedia.

http://en.wikipedia.org/wiki/Czech_warm_blood (14. okt. 2009)

Gorišek N. Preizkus delovne sposobnosti toplokrvnih kobil. Združenje rejcev slovenskih toplokrvnih konj.

http://www.zrstk.si/index.php?option=com_content&task=view&id=72&Itemid=1

(15. jan. 2010)

Hoefflerle R. 2010a. »Uvoz konj v Slovenijo«. hoefflerle.roman@gal.si (osebni vir, 27. apr. 2010)

Hoefflerle R. 2010b. »Preizkus toplokrvnih kobil«. hoefflerle.roman@gal.si (osebni vir, 5. maj. 2010)

Huselja A. 2007. Vse večja učinkovitost. Revija varnost, 4, 2: 25-26

Huselja A. 2009. Zgodovina uporabe službenih konj v slovenski policiji. Revija o konjih, 17, 10: 12-13

Irish Sport Horse. Wikipedia, the free encyclopedia.

http://en.wikipedia.org/wiki/Irish_Sport_Horse (15. jan. 2010)

Krumpak S. 1994. Vestfalec. V: Pasma konj. Knjižica za pospeševanje kmetijstva. Krumpak S. (ur.). Ljubljana, Kmečki glas: 32

Mirnik M. 2007. Pasma konj: Vestfalec. Revija o konjih, 15, 12: 36

Naloge policistov konjenikov. MNZ – Policija.

<http://www.policija.si/index.php/delovna-podroja/1072> (22. feb. 2009)

Oprema policista konjenika in službenega konja ter oskrba konja. MNZ – Policija.

<http://www.policija.si/index.php/delovna-podroja/1104> (22. feb. 2009)

Pferderassen: Deutsches Reitpferd – Rheinländer. 2010. Deutsche Reiterlich Vereinigung.

<http://www.pferd-aktuell.de/Wissen-Pferderassen-.536.24017/index.htm?backNode=536>
(10. jan. 2010)

Pravila o nakupu in razpolaganju s službenimi živalmi v policiji. 2009. Ljubljana, MNZ:
59 str.

Rejski program Kobilarna Lipica za pasmo lipicanski konj. 2010. Kobilarna Lipica.

http://www.lipica.org/mma_bin.php?id=2006102312455783 (20. apr. 2010)

Rus J. 2005. Rejski program za pasmo slovenski toplokrvni konj. Združenje rejcev slovenskih toplokrvnih konj.

http://www.zrstk.si/index.php?option=com_remository&Itemid=13&func=fileinfo&id=83 (20. apr. 2010)

Slovak Warmblood. Equi Mania.

<http://equi-mania.wikidot.com/slovak-warmblood> (17. avg. 2009)

The Rhinelander. Greenacres Stud.

<http://www.greenacres-stud.com/rhinelanders.htm> (20. jan. 2010)

Trapečar B. 1999. Konjenikov priročnik. Ljubljana, ČZP Kmečki glas: 254 str.

Usposabljanje policistov konjenikov in urjenje konjev. MNZ – Policija.

<http://www.policija.si/index.php/delovna-podroja/1102> (22. feb. 2009)

Vollmer K.H. 2009. Preizkus delovne sposobnosti kobil – smisel, namen in priprava. Združenje rejcev slovenskih toplokrvnih konj. http://www.zrstk.si/images/stories/IZOBRAZEVANJA/lpfurstuten_slo.pdf (25. sep. 2009)

Werner H.1993. Konji: pasme, nega, šolanje, šport. Ljubljana, DZS: 176 str.

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorju prof. dr. Ivanu Štuhcu za pomoč in strokovne nasvete pri izdelavi diplomske naloge.

Zahvaljujem se g. Adilu Huselji za nesebično pomoč pri spoznavanju dela s policijskimi konji in pri izdelavi diplomske naloge.

Zahvaljujem se g. Cvetu Možina za predstavitev slovenske policijske konjenice.

Zahvaljujem se predsednici komisije prof. dr. Antoniji Holcman in recenzentu prof. dr. Petru Dovču za prijaznost in hiter pregled diplomske naloge.

Zahvaljujem se referentki Sabini Knehtl za nasvete in prijaznost skozi ves študij.

Zahvaljujem se mami in fantu, ki sta mi vedno stala ob strani, me podpirala in verjela vame.

Zahvaljujem se vsem prijateljem, ki so mi ob pisanju diplomske naloge stali ob strani.

Diplomsko nalogo posvečam očetu v spomin.

PRILOGE

Priloga A:

Anketni vprašalnik

Anketa je bila izročena policistom konjenikom na usposabljanju v Gotenici.

Sem študentka Zootehnike na Biotehniški Fakulteti v Ljubljani in pripravljam diplomsko nalogo na temo o policijskih konjih. Prosila bi Vas, da izpolnite vprašalnik (obkrožite odgovor, ki se Vam zdi najbolj primeren), kateri mi bo v pomoč pri sestavljanju profila, kakšen naj bi bil ustrezen konj za policijo. Hvala. Eva Birsa

Splošni opis konja:

Ime konja: _____

Pasma konja: _____

Izvor konja (država): _____

Starost in barva konja: _____

Ali mislite, da je barva konja za delo v policiji pomembna? a) da b) ne

Katera barva se Vam zdi najbolj primerna?

a) rjavec b) vranec c) lisjak d) sivec

Vrsta nastilja: a) slama b) žagovina c) čiščena žagovina

Obnašanje konja v boksu:

a) miren

b) zdolgočasen

c) zanima ga vse kar se dogaja v okolici

d) nezaupljiv

e) agresiven

f) drugo _____

Obnašanje konja pri čiščenju vseh delov telesa in kopit:

- a) zdolgočasen
- b) z zanimanjem spremlja kaj se dogaja
- c) nezaupljiv
- d) drugo _____

Obnašanje konja pri sedlanju in uzdanju:

- a) zdolgočasen
- b) z zanimanjem sprejme uzdo in sedlo
- c) nezaupljiv
- d) drugo _____

Obnašanje konja pri kovanju:

- a) miren
- b) težaven
- c) potrebna uporaba pomirjeval

Obnašanje pri nakladanju konja na prikolico:

- a) brez problema
- b) s pomočjo
- c) z zanimanjem

Odnos do drugega konja:

- a) Toleranten
- b) Še sprejemljivo
- c) Agresiven, vendar še obvladljiv
- d) Ne sprejema drugega konja
- e) Drugo _____

Odnos do drugih živali (psi):

- a) Toleranten
- b) Še sprejemljivo
- c) Agresiven, vendar še obvladljiv
- d) Ne sprejema drugih živali
- e) Drugo _____

Veterinar: a) stalen b) občasen

Zdravstveni problemi:

- kolika: a) se pojavlja b) se ne pojavlja
- brušenje zob: a) občasno b) redno: ▫ 1x/leto ▫ večkrat/leto
- zatekanje nog: a) da b) ne

Prehrana konja:

- koliko krat na dan: a) 1x b) 2x c) večkrat
- količina sena: a) do 5kg/dan b) več kot 5kg/dan c) več kot 10kg/dan
- seno: a) briketirano b) balirano
- vrsta krmil: a) oves b) žitna mešanica c) specialni briketi
- dodatki: energijski: a) da b) ne
 - mineralno-vitaminski: a) da b) ne
 - za izboljšanje metabolizma: a) da b) ne

Oprema: a) standardna oprema b) policijska c) kombinirana

- vrste sedla: a) dresurno b) skakalno c) večnamensko
- vrsta brzde: a) mehka b) polstroga c) stroga d) drugo _____
- uporaba jahalnega biča: a) da b) ne
- uporaba ostrog: a) da b) ne
- zaščitna čelada: a) da b) ne
- obutev: a) jahalni škornji b) drugo _____
- ušniki za konje: a) da b) ne

Jahljivost:

- a) Nevarno.
- b) Nekoliko obotavljajoče reakcije na jahačeva dejstva ali pretirana reakcija. Pri vsaj dveh osnovnih hodih še sprejemljiv občutek v sedišču. Težave na roki, zatilju ali predelu vratu.
- c) Zelo visoka športna kooperativnost, popolnoma enostaven za delo. Vsi trije osnovni hodi so uravnoteženi, prepoznavna možnost zbranosti, breztežavno zajahivanje in razjahivanje. Očličen občutek v sedišču, prirojeno gibanje navzgor, vedno sproščen. Stalno v naslonu, mehek na roki, prepusten skozi vrat.

Korak:

- a) Popolnoma moten potek gibanja, šepavost
- b) Pomanjkljivosti v aktivnosti in izdatnosti, takt še čist
- c) Aktivnost, izdatnost in takt odlično.

Kas:

- a) Popolnoma moteno gibanje, šepavost.
- b) Pomanjkljivosti v zamahu in izdatnosti, takt še enakomeren.
- c) Zamah, izdatnost in takt odlično

Galop:

- a) Popolnoma moteno gibanje, šepavost.
- b) Pomanjkljivosti pri zamahu in izdatnosti, takt še enakomeren.
- c) Zamah, izdatnost in takt odlično, jasno navzgor izražen galop.

Skakanje (1- slabo, 5- dobro, 10 – odlično):

a) Velika prilagodljivost:	a) 1	b) 5	c) 10
b) Reakcija na dotik ali napako:	a) 1	b) 5	c) 10
c) Ukrivljenost vratu iz vihra:	a) 1	b) 5	c) 10
d) Ukrivljenost hrbta prilagojena krivulji skoka:	a) 1	b) 5	c) 10

Skok:

▫Tehnika nog:

- hitrost: a) hitro b) počasi
- višina skoka: a) nizek b) visok c) normalen
- različno krčenje nog: a) da b) ne
- ravne zadnje noge: a) da b) ne
- se zadaj odpre: a) da b) ne
- harmoničen skok: a) da b) ne

▫Moč:

- Energičen odziv: a) da b) ne
- Dovolj razdalje do ovire : a) da b) ne

Kako reagirate v primeru, da se konj prestraši?

- a) prekinete z opravljanjem službene naloge
- b) počakate, da se konj pomiri in nadaljujete z delom
- c) drugo _____

Katere so najpogostejše poškodbe pri konju, ki ga jahate?

- a) poškodbe kopit
- b) zatekanje nog
- c) poškodbe tetiv
- d) razne poškodbe zaradi opreme
- e) površinske rane

Ali je konji vsak dan v uporabi: a) da b) ne

Koliko ur: a) po potrebi b) 2uri in več c) 4ure in več

Koliko ur na dan je policist konjenik s konjem?

- a) ves delovni čas
- b) polovico delovnega časa

c) manj kot polovico delovnega časa

Koliko policistov konjenikov uporablja istega policijskega konja? a) 1 b) 2 c) več

Ali se po Vašem mnenju ljudje bojijo policistov na konjih: a) da b) ne

Ali je uvajanje novega konja v skupino policijskih konj težavno?

a) ni težavno

b) je težavno

c) odvisno od posameznega konja

Na kakšen način poskušate vzpostaviti zaupanje s konjem:

a) nagrajevanje

b) korekten odnos in dosledno delo

c) uporaba prisilnih metod

d) kombinacija vsega navedenega

Koliko časa je potrebnega za vzpostavitev dobrega odnosa med konjem in jahačem:

a) 30 dni b) več kot 30 dni

Ali je policijski konj mogoče kdaj koga poškodovali ali mogoče povzročili materialno škodo?

a) da b) ne

Kako oskrbite konja po opravljeni službeni dolžnosti:

- kopanje: a) da b) ne

- kopanje samo nog: a) da b) ne

- čiščenje in krtačenje: a) da b) ne

- pokritje s posebnim pokrivalom: a) da b) ne

Ali konje tudi kdaj lonžirate: a) da b) ne

Ali so konji pozimi pokriti z deko, ko so v boksu: a) da b) ne

Ali je konj opremljen s posebno opremo, ki je namenjena za javne shode težje obvladljiv:

a) da b) ne

Katera pasma je po Vašem mnenju najbolj primerna za delo v policiji?

Zahvaljujem se Vam za pomoč.

Priloga B:

Vprašalnik z točkovanjem odgovorov na vprašanja

Vprašanja, ki smo jih izbrali, da poskušamo ugotoviti katera pasma je najprimernejša in točkovanje vsakega odgovora:

Obnašanje konja v boksu:

- a) miren (4)
- b) z dolgočasen (3)
- c) zanima ga vse kar se dogaja v okolici (5)
- d) nezaupljiv (2)
- e) agresiven (1)
- f) drugo (odvisno od odgovora)

Obnašanje konja pri čiščenju vseh delov telesa in kopit:

- a) z dolgočasen (3)
- b) z zanimanjem spremlja kaj se dogaja (4)
- c) nezaupljiv (2)
- d) drugo (za odgovor mirno 5)

Obnašanje konja pri sedlanju in uzdanju:

- a) z dolgočasen (3)
- b) z zanimanjem sprejme uzdo in sedlo (4)
- c) nezaupljiv (2)
- d) drugo: miren/brez znakov strahu/potrpežljiv in prijazen (5)

Obnašanje konja pri kovanju:

- a) miren (5)
- b) težaven (3)
- c) potrebna uporaba pomirjeval (1)

Obnašanje pri nakladanju konja na prikolico:

- a) brez problema (5)
- b) s pomočjo (1)
- c) z zanimanjem (3)

Odnos do drugega konja:

- a) Toleranten (4)
- b) Še sprejemljivo (3)
- c) Agresiven, vendar še obvladljiv (2)
- d) Ne sprejema drugega konja (1)
- e) Drugo: sproščen in zaupljiv/mirno in voljno prenaša družbo drugih konj (5)

Odnos do drugih živali (psi):

- f) Toleranten (4)
- g) Še sprejemljivo (3)
- h) Agresiven, vendar še obvladljiv (2)
- i) Ne sprejema drugih živali (1)
- j) Drugo: sproščen in zaupljiv/mirno in voljno prenaša družbo drugih konj (5)

Jahljivost:

- a) Nevarno (1)
- b) Nekoliko obotavljajoče reakcije na jahačeva dejstva ali pretirana reakcija. Pri vsaj dveh osnovnih hodih še sprejemljiv občutek v sedišču. Težave na roki, zatilju ali predelu vratu (3)
- c) Zelo visoka športna kooperativnost, popolnoma enostaven za delo. Vsi trije osnovni hodi so uravnoteženi, prepoznavna možnost zbranosti, breztežavno zajahivanje in razjahivanje. Očličen občutek v sedišču, prirojeno gibanje navzgor, vedno sproščen. Stalno v naslonu, mehek na roki, prepusten skozi vrat (5)

Korak:

- d) Popolnoma moten potek gibanja, šepavost(1)
- e) Pomanjkljivosti v aktivnosti in izdatnosti, takt še čist(3)
- f) Aktivnost, izdatnost in takt odlično(5)

Kas:

- d) Popolnoma moteno gibanje, šepavost. (1)
- e) Pomanjkljivosti v zamahu in izdatnosti, takt še enakomeren (3)
- f) Zamah, izdatnost in takt odlično (5)

Galop:

- d) Popolnoma moteno gibanje, šepavost. (1)
- e) Pomanjkljivosti pri zamahu in izdatnosti, takt še enakomeren(3)
- f) Zamah, izdatnost in takt odlično, jasno navzgor izražen galop (5)

Skakanje (1- slabo, 5- dobro, 10 – odlično):

e) Velika prilagodljivost:	a) 1 (1)b) (3) c) 10 (5)
g) Reakcija na dotik ali napako:	a) 1 (1)b) 5(3) c) 10 (5)
f) Ukrivljenost vratu iz vihra:	a) 1 (1) b) 5 (3) c) 10 (5)
h) Ukrivljenost hrbta prilagojena krivulji skoka:	a) 1 (1) b) 5 (3) c) 10 (5)